

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.
A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásiban és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Zombor, október hó 5.

A képviselőházi pártalakulások a mult ülés-
szak végén azért mutattak némileg más képet,
mert a mérsékelt ellenzék, élén vezérével gróf
Apponyi Alberttel, helyeselte a Szapáry-kormány
reformterveit, megszavazta a közigazgatási
javaslatot s így a parlamentáris elvek szerint mi-
sem tarthatta többé vissza attól, hogy a szabad-
elvű párt kötelékébe lépjen. A mérsékelt ellenzék
azonban az egyesülés címűl nem fogadhatta el a
„belépés” szót, hanem a „fuzióval” kacérko-
dott. Pedig nagyon világos dolog, hogy fuzió csak
ott lehetséges, hol két kisebb-nagyobb mértékben
ellentétes elvi alapon álló párt kompromisszumok
vagy egy közösen elfogadott elv alapján egyesül;
már pedig ha a mérsékelt ellenzék elfogadta a
kormány reformelveit, megszavazta egyik orga-
nikus javaslatát — mindezeket pedig megtette —
akkor a parlamentáris elvek konzekvenciája nem
a fuzió, hanem a belépés lett volna.

Nagyon is érezte ezt a mérsékelt ellenzék
s multjának egész kapkodását kellett volna egy-
szerre meghazudtolnia, ha elég bátorsága lett
volna. félretéve a hatalmi érdekek délibábját,
magatartásából a következtetést levonni. Részük-
ről tehát, belépni a szabadelvű pártba s ott sze-
rezni jogos befolyást, lehetetlenség volt. A lejtőn
azonban már annyira haladtak, hogy, ha csak
nem akarják magukat teljesen lejárni, vagy ezt
a lépést kellett volna megtenniük — mert a sza-
badelvű párt fuzióról hallani mitsem akart —
vagy pedig egy merész voltige-vel letagadni a
multat s még vehemensebb támadó állásba he-
lyezkedni a kormánnyal szemben.

Készséggel elismerjük, hogy Apponyi gróf
legutóbbi nyilatkozata a következtetések legma-
gobb következtetése: azonfelül pedig a viszonyok
parancsolta szükségesség volt.

Tíz hónap mulva lesznek a választások s
egy neki az ország választó közönsége előtt ál-
lást kellett foglalni; ki kellett adnia a mot
d'ordre-t a jövő választásokra. Ez pedig, ha
pártja részére, a választó közönség előtt a joga-
sultság, vagy régi hívei előtt a bizalomnak csak
látogatást is akarta megőrizni, — nem lehetett
más, mint proklamálása a rideg ellenzéki állás-

pontnak, elitélése a kormány politikájának, kije-
lentése a támadó szerep szükségességének.

Olyan politikai magatartás mellett, milyent
a mérsékelt ellenzék a legutóbbi időkben tanusi-
tott, t. i. hogy helyeselte a kormány politikáját,
de azért mégis ellenzéki akart maradni, a válas-
tásokba bele nem mehetett, mert akkor elfordultak
volna tőle leghivebb emberei is; tudta tehát, hogy
ilyen viszonyok között számára a választásoknál
az eddigieknél még sokkal csúfosabb vereség
vár; — így tehát kanyarított egy nagyot a dol-
gon s vezérének, Apponyi grófnak beszédével
egyszerre visszatért arra az álláspontra, melyen
az utolsó választásoknál Tiszá-vel szemben volt.

Okosan kombináltak, mert a mérsékelt ellen-
zék régi kerületeinek egy részére csak úgy szá-
mithat, ha, mint határozottan ellenzéki párt lép
sikra. Ugy kombináltak, hogy egy következtelen-
séggel több vagy kevesebb, az mit sem tesz; a
Szapáry-kormánnyal szemben elejétől fogva s
különösen a közigazgatási javaslat tárgyalása
alatt követett politikai magatartás fentartásával
nem lépetnek a választások elé.

Igaz, hogy ennek az ugrádozásnak szem-
tanui — az egész ország — nem sokat épültek,
mert alkalom nyitott a legjobbkor — az ítélet-
kimondás előtt — a mérsékelt ellenzék fenn
hirdetett korrekt eljárásába belepillantani, — de
az is igaz, hogy így legalább van mivel kortes-
kedni, szítani az elégedetlenség mindég és min-
denhol a világban lappangó tüzét, van legalább
egy bazisuk az, hogy „ellenzékiek.”

Apponyi gróf ugyan a veszélyt már koráb-
ban megérezte s tudjuk, hogy mily kapva-kapott
az ismert két paragrafusos törvényjavaslat meg-
támadásaival Pál fordulását egy hatalmas előjá-
tékkal bevezetni.

Az a fényes beszéd, az a szónoki remekmű,
melyet Jászberényben tartott, már csak kifolyása
annak a keserves helyzetnek, melybe a mérsé-
kelt ellenzék jutott.

Mélyen fájlalhatja az egész ország, hogy oly
kitűnő államférfiui tehetség, mint Apponyi, ismét
csak egy nagyszabású beszéddel gazdagította a
nemzetet; a melyből még hozzá azt is megértették
együttal a választók, mennyire nem lehet bizoni
a mérsékelt ellenzékben.

Tiszát Apponyi ma már a legkiválóbb állam-
férfiak egyikének tartja; Szapáryt, kinek politi-
káját helyeselte, ma meg nullává szeretné degre-
dálni.

A helyzet tehát ma tiszta, a mérsékelt el-
lenzék merev ellenzéki álláspontjára helyezkedett
vissza; visszautasított minden közönséget a korm-
ánnyal és az azt támogató szabadelvű párttal
s fegyverszünetet ajánlott a függetlenségi párt-
nak. A függetlenségi párt ugyan nem nagy szí-
vességgel fogadta azt, úgy okoskodván — s igen
helyesen — hogy az olyan szövetséges, akiről
az ember sohasem tudja, hogy hol van, ma itt,
holnap ott, nem tudja mik az elvei, mit akar,
nem nagyon bizalmat gerjesztő; a függetlenségi
párt éppen nem szándékozik azt a bizonyos gesz-
tenyét Apponyiék számára kikaparni. Ha magá-
nak nem bírja megszerezni, inkább el lesz gesz-
tenye nélkül. Ez oldalról tehát nem valami biz-
tatók az előjelek a mérsékelt ellenzékre nézve.

A függetlenségi párt Polonyi száján keresztül
proklamálta azt, amit úgy is tudunk, hogy nincs
megelégedve a helyzettel, mint a hogy nem volt
megelégedve eddig se s hogy teljes erejével küz-
deni fog a kormány és politikája ellen.

A szabadelvűpárt pedig most már nyugodtan
mondhatja, hogy megszabadulván jó barátaitól,
ellenségeivel majd csak elbánik, számíthat e küz-
delmében az ország s különösen megyénk nagy
többségére, mely a történet után még jobban
be fogja látni, hogy elvégre is egy darabig csak
el lehet valakit vakítani, de mikor egy párt állandó
működése csak rendszertelen kapkodásból áll,
akkor az ilyennek bizalmat ajándékozni nem lehet.
A szabadelvűpárt tömör összetartásához pedig,
különösen Tisza Kálmán nagyváradi beszéde után
szó sem fér s így remélhető, hogy az utolsó ülés-
szak alatt erélyes gátot fog tudni maga vetni, a
függetlenségi és mérsékelt ellenzéki párt által
kétségkívül kettőzött erővel folytatandó személyes
s így magát a parlamentárizmust veszélyeztető
támadásoknak. Remélhető, hogy a „hazabeszélések”
ülésszaka sem lesz egészen meddő.

Az ország pedig tanuja lesz, hogy hogyan
fog egy fényes tehetség, minden szónoki ereje
dacára, sikertelenül küzdeni politikai magatartá-
sának az országgyűlés és a választó közönség
előtti igazolására, hogyan nem lesz képes az ő és

A „BÁCSKA” tárcája.

Joha — mindig.

*Örömtelen bús éjszakán
Ha édes álom elkerül,
Föltépre szírem száz sebt,
Lelkemben arcod fölmerül,
Gúnyos mosoly ül ajkadon,
Tekinteted könyörtelen,
S fülemben cseng átok gyanánt
Egy szó, egy büszke sohasem!*

*Szíremlé vágya karmait
A fájdalomnak démona,
S fülemben zúg, ordít, sívít
Egy rémkiáltás egy — soha!
Gyöttrő kínoknak tengerén
Vadul dobálva hányatom . . .
Szemed hideg, gúnyos marad,
Szívedben ninesen irgalom!*

*Kínoktól ég minden tagom,
Agyamban lázas örület,
S erembe rágtatón a vér
Víz égő, lángoló tüzet!
— És látra szenvedésemet,
Hideg maradsz, könyörtelen, —
S felém kiáltod gúnyosan,
Karagra, zúgva: sohasem!*

*... Örömtelen, bús éjszakán
Ha édes álom elkerül,
S föltépre szírem száz sebt,
Lelkemben arcod fölmerül, —
S ha fáradt kín helyébe lép
Végtére esőndes enyhület, —
Zokogva, sírva sügom el:
„Szírem mindig — mindig szeret!”*

Erdélyi Zoltán.

A MUSZA KÁNTOR NÓTÁJA.

— Eresszetek! Eresszetek! — kiabálta és kétségbe-
esett erőlködéssel igyekezett kiszakítani magát a vas-
markok közül, melyek szorosan tartották. Szemei vérben
forogtak, ajkai pedig a megerőltetéstől és dühtől remeg-
tek s újra meg újra előtört belőle a fenyegetőzés: agyon-
tűm! megölöm!

Az öreg János együgyű arccal nézett reá, az ő süket
füleit nem érinté a szitkozódás, csak azt tudta, hogy
most tartania kell az „urat” és azt sem hallotta, amit
ismételten kiáltott neki az a másik, aki a dübögőt fé-
keznie segítette:

— Vegye ki a botot a kezéből kend!

Szerencsére a karvastagsága szöges bot nagyot
bokázva dőlt a földre s ugyanekkor haladt el a Komádi
János gyászkiéretének utója; egypár feketekendős vén-
asszony keblére szorított csatos imakönyvvel — látszott
az apró fiókos üvegajtón keresztül, az eleje befordult
már a csap-utcán, elhangzott a hangos ének. És ekkorra
leszállt a haragos ember is. Azt lehetett hinni, má-
zás követ emelgetett, annyira dőlt a verejték keskeny
homlokáról, összeaszott ráncos arcáról. Aztán kinyújtózott,
nagyot lökött az öreg János széles hátán és fáradtan

huzta elő babos kék kendőjét paszomántos kabátja
zsebéből.

A másik egy kicsit segéd is, meg egy kicsit ellen-
ség is, előzékenyen nyitotta ki az ajtót s a fogai között
egypár csillapított szót morogva, apró szeméit félrehuzta,
mintha csak, amíg principálisát egyik oldalt megvizsgá-
lta, másik oldalt kinevette volna.

— Nem hitte, hogy beperelem, megtettem, akkor
mind a nyolc porontya a nyakamra járt kécsókájával,
rimánkodással, mert a tekintetes vármegye majd igaz-
ságot szolgáltatott volna nekem azért a csufságért, amit
elkövetett rajtam; csak azért vettem vissza a vádat,
tudja, hogy tönkre ne tegyék, hanem ha ő nem nyug-
szik, lássa!

A segéd jól tudta, hogy egy szó sem igaz az
egészből, de azt akarta elhitetni a principális ural,
hogy elismeri befolyását meg hatalmát. Csak vállvon-
nitva felelé:

— Hm, nóta, kérem nóta, aztán . . .

— De nem nóta öcsém; hiszen tudja, hogy utol-
jára tönkrejuttat, koldussá tesz vele, hiszen tudja, hogy
ez a bugris nép úgy megy a szava után, akár a birka
a kolompós hangjára . . . h'sz! h'szen majd! — és a
principális felemelt öklei megmutatták, ami aztán kö-
vetkezik.

Haragosan ült a vaspadra s papirt vett elő az
utánzott márványasztal fiókjából; aztán percegett a
kalamus, mely fölé az öreg egészen közel dugta az
orrát. A segéd ur halkan levett az állványról egy kis
üvegcsét, megfecskenykedte keszkenőjét s lábujjhegyen
távozott, az utcára vezető három falépcsőn egyenként
himbálózva alá.

A patika tája csöndes volt, s a körültekintő apró
szemek alig láttak egyebet pár libánál s porban játsza-
dozó parasztyermeknél, majd megakadtak a cimertől
szolgáló kávészinű „arany-oroszlány”-on, mely békésen
összerakva tartá lábait s a járó-kelőkre hamiskásan ka-
csingatott, aztán a magasba nyuló fákön pihentek meg,

pártja sok jeles tagjának örököse dacára a teljesen megingott bizalmat csak úgy is visszazserezni, ahogy az az utolsó választásoknál meg volt.

Az utolsó ülészek. A Pol. Cor. azt jövendőli, hogy a magyar országgyűlés utolsó ülészaka is a harcok szeszitója lesz, nem pedig a munkáé. A mérsékelt ellenzék tagjai arra fognak törekedni, hogy a választásokig főtartsák a függetlenségi párttal való szövetséget, mely a közigazgatási vita alatt meglazult. A szabadelvű párt a legelősebben kárhoztatja Apponyi gróf provokációit s becsületbeli kötelességének tartja szembeállítani az ellenzékkel és kitartással, erélylyel küzdeni ellene. A költségvetést a legnagyobb pontossággal állították össze, de azért mégis fölösleggel fog zárulni. E hónap 8-án a ház elé kerül a budget. A pénzügyi bizottság már néhány nappal később tárgyalni fogja s jelentését még a delegációk összetűlése előtt benyújtja.

Két új törvényjavaslat. Az igazságügyminiszteriumban két új törvényjavaslatlal készültek el, a melyek szaktanácskozás alapjául szolgáló első tervezeteként vannak megjelölve. Egyik az örökösödési eljárást szabályozza, a másik a telekjegyzőkönvi bejegyzések helyesbítéséről intézkedik.

Husz millió tényleges fölösleg. A „Nemzet” jelenti: Az 1890. évi zárszámadások szerint — mint értesülünk — 20 millió frtot meghalad az 1890. évi zárszámadási fölösleg. A fölösleg azért emelkedett az előiránnyal szemben oly magasra, mert egyrészt mintegy 15 millió frtnyi regale kamat maradt ki fizetetlenül, másrészt pedig a m. kir. államvasutak üzleti eredménye tetemesen meghaladta az előirányzott eredményt. — Eszerint az effektív jövedelem-fölösleg 4 millió frtra rugna az 1890. évben.

Válasz

a szini kerület ügyében tek. Muhoray Alfonz urnak. *)

A „Bácska” 75-ik számában dr. Pataj Sándor ur bár vonal alatt — a tárcsa rovataban — de oly komoly és meggyőző érvekkel adja meg Muhoray urnak a választ, a melyet Ön is, azt hisszük, minden ízében jó lélekkel elfogadhat.

Mi tehát ezuttal, csak azon állításaira vonatkozhatunk a melyeket mint ez ügynek igénytelen harcossai, mint Szabadka város kiküldöttjei szó nélkül nem hagyhatunk. Nevezetesen eme soraira:

„Szabadka úgy látszik, a maga emberségéből nem bír egy jól szervezett társulatot eltartani s most a többi városok pénze segítségével akar magának ilyet teremteni. Hát ez talán még sem járja. Ha Szabadka nem tud fővárosi nivón álló társulatot eltartani, úgy érje be olyannal, a melyet el tud tartani.”

Mindenekelőtt legkomolyabban tiltakozunk elsősorban Szabadka város nevében az ily bántólag gyanúsító föltevés ellen, mintha Szabadka tán Zombor, Baja, Ujvidék vagy más városok pénzén akarná társulatát fentartani; tiltakozunk kell azon okból is, mert az ily föltevés mig egyrészt Szabadkának a magyar nemzeti színtűgy terén általános ismert áldozatkészségét méltatlanul sérti, másrészt pedig magának a központ által is óhajtott eszmének megtestesülésébe ulti meggondolatlanul mérges törét. Nem pénz akar Szabadka, nem pénzért jártak a kiküldöttek, hanem igen, e város azt akarja, hogy Bács-Bodrogh megyében egy, a művészi nivón álló bácsme gyei színtársulat részére állandó és biztos állomások teremtsen; már most, ha Szabadka, mint tavali is, kézpénzben 2660 frtnyi szubvenciót, ingyen színházat s 5-6 hónapon át ingyen fűtést és gázvilágítást adott s a rend- és tűzözeit díjtalanul a színezet rendelkezése alá bocsátotta, szóval kézpénzben és természetben körülbelül 4-5000 frtnyi áldozattal járult a magyar nemzeti színezet oltárára, tehát amidőn a három-négyezer havi gagéval bíró elsőrendű társulatát fölajánlja a megye nagyobb városainak, némi joggal kérheti és kérdezheti azt, hogy ti! testvérváros Zombor, Baja, Ujvidék stb. ily valódi élvezetet nyújtó társulatot,

*) Megjelent a „Szabadkai Hirlap” 1. évi okt. 5-iki számában.

mely édes mindnyájunké, ott működése tartamára mily szubvencióval vagytok hajlandók segíyezni, mert hát eddig is adtatok másod- és harmadrendűeknek is segíyét, egyedül az elsőrendű társulattól tagadátok meg azt? Különbben is köztudomásu dolog, hogy mindenütt az egész országban a magyar színezet ma már a folyton fokozódó müigények következtében, nem egyedül a színházlátogató közönségre, hanem a városok segíyezésére is van utalva.

A legmagasabb példa a mult évből áll előttünk, a midőn hazánk egyik első kultur intézménye: a nemzeti színház érdekében Ö Felsége saját pénztárából 42,000 frttal járult a magyar színezet oltárára. Tehát a duszgazdag Bácska nem akarna a legmagasabb példa utánzója lenni?

Ime lássa tek. Muhoray ur, hogy Szabadka nem magának akarja a kérdéses segíyét, hanem a nemzeti színezet ügyének, sőt még azt is mondjuk, hogy Zombor által eddig adott segíy is elegendő volna, ha Önöknél egy oly színpártoló egyesület alakulna, a mely az ily elsőrangú színtársulatot kész és olyan bérlettel várna, hogy ott működésük alatt anyagi existenciájukat teljesen biztosítaná.

Ama kitételére vonatkozólag pedig, hogy városunk, ha nem tud fővárosi nivón álló társulatot eltartani, úgy érje be olyannal, amilyet el tud tartani, teljes tisztelettel hátrak vagyunk megjegyezni, hogy Szabadka mindig képes, ha nem is éppen a fővárosi színvonalon, helyesebben a fővárosi költség színvonalaán álló, de egy egész teljében elsőrendű társulatot fentartani; (nem értjük itt az olyan színezőket, akik fölülkön fellüli adóssággal jönnek be, akiknek azután Bácsme gyek összes városai sem áldozatiának eleget s bevaljuk őszintén, hogy bizony eddig nagyobbra Szabadka város szubvenciója egypár igazgatónak más helyeken tett adósságai törlesztésére fordították, rendes viszonyok közt bejövő színezőző mindig boldogult és fentartotta magát városunkban); s a tekintetben, hogy Szabadka majd mindig elsőrendű társulattal dicsekedhetett, bebizonyíthatja az is, hogy igen gyakran éppen Szabadka szini deszkáiról a főváros színpadára került több kiváló erő.

Ezekre akartunk csak vonatkozni; a többire a választ megadta — mint főnebb említve volt — dr. Pataj Sándor ur!

Végző szavunk ez: mi Önt a magyar nemzeti színtűgy barátjának s kiváló hívének tartjuk, tehát arra kérjük, hogy azon zászlót, a melyet az eszme megvalósítása érdekében lobogtatunk, ne igyekezzenek előhaladásában gátolni, hanem mint igaz színtűgy barát, mint e megye szülötte sorakozzék inkább e zászló alá s igyekezzenek vállvetve velünk e közös erővel megalkotandó „Bács-Bodrogh megyei színtársulat” betetőztetéséhez fölsegíteni.

Ezen reményben mi is szives üdvözlöttünket küldjük! Szabadkán, 1891. október 1-én.

Sziebenburger Károly.
Vojnics Félix.

Előfizetésre felhívás

„BÁCSKA”

XIV. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	6 frt.
Fél évre	3 frt.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Néptanítók számára:	
Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.

Előfizetési pénzek Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdája küldendők.

Helyi és megyei hírek.

Ünnepi mise volt vasárnap délelőtt 10 órakor a rom. kath. és 11 órakor a gör. kel. templomban királyunk Öfelsége névnapja alkalmából, melyekben az összes hatóságok és hivatalok, élükön Sándor Béla főispánnal, főnökeik vezetése alatt, valamint a közös hadsereg, honvédség és csendőrségi tisztikara is részt vettek. A rom. kath. templomban a kaszinó-egyleti dalárda férfikara Zangi Józsefnek egy szép miseénekét adta elő. Betétek voltak: Rank „Ave Mária”-ja, énekelte Sörös Antal, és offeratoriumra Kallivodának egy mely hegedűre irt szerzeménye, melyet Bieber Gyula harmonium-kísérete mellett Spath Károly, zenetanító játszott.

Kinevezés. A hódásghii üresedésben levő közjegyzői állásra — mint a hivatalos lap közli — Szép Dezső dr., makói kir. közjegyzői helyettes nevezetett ki.

Hírek az érseki egyházmegyéből. Bárány Gyula Kecelről Topolyára kápláni minőségben áthelyeztetett. Topolyán ez időtől kezdve három segédlelkész fog működni. — Tanítóknak megválasztattak és egyházközségek megerősítettek: Drach Ferenc Szapáron, továbbá Arvai István és Arvai-Brandl Irma Madarason.

Uj tanár. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. kir. miniszter Rupprecht Alajos szabadkai főgimnáziumi helyettes tanárt a zombori állami főgimnáziumhoz helyettes tanárrá nevezte ki.

Áthelyezés. Bohner Jákó, lugosi kath. gimnáziumi rendes tanár, ugyanezen minőségben az ujvidéki kir. kath. főgimnáziumhoz helyeztetett át.

Kinevezések. Títelre Ribiczey Aladár lipótszentmiklósi polgári iskolai tanár igazgatóvá nevezetett ki; Knyaskó Lajos titeli polgári iskolai igazgató pedig Beckserekre az állami polgári iskola igazgatójává.

Ipartestületi zászlószenntelés. Az ipartestületben nagyban folynak az előmunkálatok a f. évi október hó 18-ikán eszközözendő zászlószenntelésüköz. A zászló, nem különben az id. Husvéth Istvánné zászló anyja által megrendelt zászlószalag gyönyörű kivitelben már készen van. A zászlószegek s a meghívók szintén már utnak indítottak. Az ipartestület ugyanis dísz zászlójának fölzenntelése alkalmából jötevények és hazai ipar előharcosainak előmozdítóinak neveit zászlószegek által fogja megörökíteni, s így remélhető, hogy ez alkalmal városunk sok idegent is fog üdvözölhetni. Az ifjuság körében szintén megindult a mozgalom az ünnepegy minél fényesebbé való tételére. A főfölyek és koszorúlanynokra nézve a következő megállapodás történt: Szilágyi Lajos — Valient Katica; Milutinovits Boskó — Valentinovits Teréz; Engert Ferenc — Staab Mariska; Kekezovits János — Weisz Krisztina; Karcher Károly — Dörfler Adél; Heindlhofer Róbert ifj. — Liebhardt Karolin; Beeska Gyula — Tóth Hermin; Nevora Feri — Kovács Hermin; Falcione Gyula — Husvéth Gizella; Bittermann Sándor — Lang Mariska; Szabadka Károly — Wagemann Juliska; Harpf Jenő — Bosnyák Mariska; Seherer József — Jakobb Anna; Aleksz Miksa — Szeiffert Hermina; Bergenthal Arnold — Herche Erzsébet; Stebler Sándor — Hanczmann Amália; Csekmanek János — Gombároovits Vilma; Vidákovits György — Szemkár Viki; Mayer József — Merstetter Emma; Hanczmann Kálmán — Szappak Terka; Sulyok Ferenc — Csapó Mariska; Spitzer Vilmos — Payerle Éva; Pastrovits Károly — Guth Mariska; Hippich István — Cziczmann Katinka; Siehermann Mihály — Littvay Gizella; Littvay Antal — Dörner Paula; Singer Sándor — Kovácsévits Ilona; Penez Antal — Dampfinger Mari; Holzer Márton — Tyeplizky Janka; Maurer Antal — Orehoja Etelka; Gasparik Antal — Mayer Antónia; Muff Péter — Geresch Zsófia; Csernus Pál — Karcher Mariska; Kanyó Béla — Stebler Mariska; Gromilovits Balázs — Márts Mariska; Odry Zoltán — Pekánovits Ilona; Zarubszky Gyula — Velker Ida; Burnách Márton — Frey Jolán; Krsztovits Péter — Szimendits Mariska.

A zombori általános ipartestület zászlószenntelési ünnepejének sorrendje, Október hó 17-én este a vasuti indóháznál, vendégek fogadása s elszállásolása: ezután ismerkedési estély az ipartestület „3 baltához” címzett vendéglőjében. — Október hó 18-án 8 és 9 óra

melyek árnyában békés beszélgetésre gyült estenden a falu intelligenciája.

— Hehehe! Erzsike kisasszony majd nevet, avval a pici piros szájával, gyöngyorfogával, kineveti a szégyent, oh jaj! — monologizált magában a segéd, az elnyomottak gunyjával, aztán hármat is csettentett, meg elővette szagos kendőjét és hajtotta vele a legyeket. Egész illatár önzöllött ki belőle, mely szerelmes szívét édes merengésbe ringatta.

Ott állt előtte a kedves leány, — mintha kis kezeit felé nyújtotta volna, aztán a nagy tornácós házban képzelte magát, füstfelhőben burkolva, melynek határain túl a nagy kertet látta, fővenylen posztagás képi kis leánykával. Oh! Erzsike kisasszony, ha tudná, mily élvezet volna nem menni többé ebbe a rossz levegőjű gyögytárba, mily édes volna az öreg János nyers gyöngedségét az imádott angyal szeretetével fölvaltani; ha nem kellene többé éji nyugalmát zavartatnia a követelő vevők inzultusa ellen, aztán kacsiás parasztleányokkal vesződni, kik szégyenkezve kérnek két krajcárért valamit, egy krajcárért semmit s olyan nagyokat nevetnek az ő megnagyobbodott homloka, tar feje fölött. Igen, igen, az élet, meg a sok gond okozta korai megkopaszodás fölött!...

És aztán egyszerre leesett a maga alkotta felhőtömegből, a kép másik fele a principális görnyedt alakját mutatta, tühegyre sodort bajuszszal s a pomadétól fényes sárga hajjal. Ej, mikor a nagy szöges bot után nyult, aztán kétszer is visszakiáltotta:

— Vigyázzon spektabilis domine! aztán végigbotorkált az adai utcán, befordult a templomközbe, egyenesen az Erzsike kisasszony háza felé. Hogy fénylett az arca, nem is lehet, hogy nem a csodás hatásu Jankins gyöngyöket szedi.

És ő vigyázzon? Azért se teszi, vigyázás nélkül is esztendőről-esztendőre veszi a házakat, ma-holnap egész utcája lesz már, meg a két sessió föld ott a fok alján, és mindezt ő gyúrta neki, a sokféle színi pirulákban, ő keverte porban, folyadékban. Hm! Erzsike kis-

asszony meg mégis elfogadja, pedig elmondta már akárhányszor, hogy elmúlt ötven éves; hja persze, az anyja! az inkább a házakat tekinti...

Éppen visszajöttek a temetőből, elől a pap, utána a kántor, meg a többiek. A tulsó rélen mentek az árnyékban, mint dongó méhrag, az örök nyugalomra tért világlétéről dűnyögve. Hehehe! az a derek ember, ez a Musza kántor titkos barátja, szövetsége, anélkül, hogy szerződte volna, csak néha köszönte meg egy-egy titkos kézszerítással, mikor senki sem látta. Tudja ő miért haragszik, a kilencedik, a legkedvesebbik, a felesége életébe került, a patika, meg a házába. Hanem „iszen jól teszi, ha megboszulja magát érte, hahaha! egyszer megüti a guta az öreget dűhében miatta. Adja az uristen, ugyan senki sem kívánja.

Akire gondolt, éppen akkor jött ki a patikából, a bajusza hegyes volt már s a szöges bot a kezében, egy nagy levéllel, melyet mint könyvet szorított oldalához. Nagyszülő kalapja alól gyilkos tekintetet vetett a tulajdára.

— Spectabilis domine, vigyázzon! — mondá, aztán lassan indult el és újra visszafordult: Humillimus servus!

— Már megint pöröl, — morogta utána a segéd, aztán mérgeesen tért vissza a gyöngyszertárba. Vigyázzak! Hé, János, János! — aztán megrázta a csemetyét.

Az öreg szolga nagy lassan belépett.

— Itt van, igyek kend! — aztán nagy pohárral adott neki a tokaji esszenciából, amivel halálos betegeket szőlítgatnak vissza a másvilágról. — Akar még? — Aztán megint töltött, tán ettől vesztette el a ballását. — No, legyen kend is ur egyszer, — és leöntötte egy üveg drága parfümmal; szerencsére a szaglása se volt tökéletes a jámbornak.

Aztán megtönte a zsebét csokoládé-bonbons-al, egy marékkaal meg kihajigált a libásztor-gyerekeknek, hogy azok egymás tetején kapkodtak utána. Haragos volt s az egész világot szerette volna összezuzni, törni, a nagy redők, melyek homlokát boríták, csak akkor simultak

ki, midőn halott volt a községben. Ilyenkor a principáison volt a sor haragudni Musza kántor uram engesztelhetlen ellenségeskedése miatt, mit ilyenkor tett nyilvánvalóvá. Szép rigmusokban elbuszította az atyafiakat, ékes éneket is kezdett, rikatót, de amint az „Arany Oroszlány” patika előtt haladt el a menet, rákezdte azt, amitől odabenn éleset ugrott valaki:

„Halál ellen nincs orvosság.

Az égben van az igazság!”

— Megölöm a gazembert, eresszettek! — rikácsolt a patikáros s a segéd arcán megjelent a kárörvendő mosoly.

Hahaha! apraja nagyja ezzel a nótvával ment utolsó útjára, és amig a kántor a legszebben, a legjobban elnyújtotta, megtrillázta a verseit odakinn, a dűhögő egyre-másra csapkodta a kezeit:

— És az a bugris nép hisz neki! Tönkretesz, koldusbotra juttat!

Seossa Dezső.

BÚCSÚFIA.

Rég lezajlott, messzire visszamenő időkre kellene belenyulnunk az események történetébe, ha a búcsúfika és az azokkal járó szokások eredetét akarunk azon célból leírni, hogy a búcsúfika történetét is úgy állíthassuk olvasóink elé, a mint azt valamelyik dicső ösünk gondolta, vagy talán — példaadásul — épen megselekedte.

Az ősi erények hagyományos gyakorlata fájunk egyik speciális jellege és így nem csoda, ha az ősi mézmenyek és szokások emberöltőről emberöltőre, századról századra, mindig újjá születnek, és a maguk csalhatatlan üdőségükkel fészkelik be magukat az emberi szivekbe. Hogy azonban ez a — mondhatni majdnem kizárólagos — faji jelleg még a pula svábokra is szálljon, azt eddig sokan kétségbe vonhatták; de a mi régóta hallgató egyik krónikásunk szerint ezeknek a kétkedőknek a száma is minimumra fog apadni, ha az alábbi történetét elregéljük.

Melléklet a „Bácska” 77-ik számához.

között gyülekezés a „Vadászkürt” szállóban, 9 órákor felvontul a zászlóanyáért s onnan a róm. kath. templomba, ahol a mise alatt az iparos dalárda énekel. Ezután kivonulás a Szt. Háromságterre, hol az alkalmi szónoklatok után a zászló ünnepélyes felszentelése történik s ezt követi a szegkek beverése a megállapított sorrendben. — Este 7 órákor társas dísz-vacsora a „Vadászkürt” szálló termeiben, 10 órákor pedig a táncmulat kezdete.

Szép eredmények egy önkéntes-iskolában. Házi-zredünkben ez idén önkéntes iskola volt szervezve s a tanfolyam sejt. utolsó napjain ért véget. Az eredményről a fenti címen emlékszik meg az „E-s” és írja a következőket: Az önkéntes iskolák között a legenyesebb eredményt ebben az esztendőben — mint lapunkat értesítik — az úgynevezett „magyar iskola” érte el. Magyar önkéntes kurzus volt ugyan ebben az évben a 23. és 24. sz. sz. kir. gyalogezredben az 52. ezredben és a 24. vadász-zászlóaljnál, ahol az előadásokat tözs-gyökeres magyar fiúk hallgatták. Míg a tűzereknél 60 közül 28 bukott s a 32., 86. és 68-ik ezrednél 21-en buktak, addig a három magyar iskolában 150 között a buktak száma csak 11. A vizsgálobizottság Mousil eredeles, báró Puffer, Schmidt 32. ezr.-beli és Pöll 23. ezr.-beli őrnagyokból, továbbá Reissig 32. ezr.-beli és Petáiriek és Mladenovits György 23. ezredbeli kapitányokból állott. A bizottság igen alaposan vette feladatát, de nem türelmetlenkedett az ifjakkal szemben, hanem hosszabb időt szentelt feleleteik meghallgatására, a mi a készültség fokának megítélésére a lehető legbiztosabb módszernek bizonyult. Azok, a kik megbuktak, mind a tízenegyen arról győzték meg a bizottságot, hogy nem készültek el eléggé. A vizsgálat szép eredményében sok része van annak, hogy a magyar nyelven felelés teljesen meg volt engedve. A bizottság tudniillik a fennálló törvénynek ebben a tekintetben is lelkiismeretesen eleget akart tenni. Dicséret és elismerés illeti mindenekelőtt a magyar iskola parancsnokát, Mladenovits György 23. ezredbeli kapitányt, a ki valóban ritka buzgalmat fejtett ki növendékeinek kiképzésében. Az ő kitértő modorának, a mellyel tanítványai előtt a katonai studiumot kedveltette, s magyar nyelven tartott érdekes előadásainak, a melyekkel a magyar ifjak szeretetét megnyerte, a katonai pályához való vonzódásukat fölbresztette és folytonosan fokozta, köszönhetően első sorban a ritka eredményt. Ez az eredmény eddigéig az egész országban paratlanul áll s valóban kívánatosá teszi, hogy a magyar önkéntes kurzust vezetné jövőben is a lojális és ki-próbált parancsnok.

Gyászhir. Wolf Józsefné szül. Balázs Kornélia megtört szívvel jelenti úgy a saját, mint a boldogult testvérei: Komposcht szül. Wolf Amália, Rehák szül. Wolf Anna és öccsere dr. Vadas Kálmán nevében, szeretett férje, illetőleg testvér Wolf József kereskedő, 55 éves korában, folyó hó 2-án, hajnali 1 órákor, az utolsó kenet felvétele után történt gyászos elhunyt. A boldogult hült teteme folyó hó 3-án d. u. 4 órákor fog a Szent Rókus sarkterben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig f. hó 8-án délelőtt 8 órákor fog az Urnak bemutatni. Kelt Zomborban, 1891. évi október hó 2-án. Beke poraira!

Uj mernők. Czvetkovits Pál mérnök megyénk területén szándékozik működni, ezért oklevélnek kihirdetését már kérelmezte.

Katonai halotti bizonyítványok. Tudvalevő dolog, hogy a gör. kel. halálzási anyakönyvi ki-vonatok, mintán ó-cyrrill betűkkel vannak kiállítva, sok zavarra adnak okot, különösen a katonai ügyek elintézésénél. Matkovits Lajos zentai főszolgabíró kérelmet is intézett a megye alispánja útján a honvédelmi miniszterhez, hogy a gör. kel. lelkészek utasításának, miszerint a katonai ügyben szükséges halálzási kivonatok magyar nyelvű fordítás is mellékeltessek.

Telekadományozás. A titeli róm. kath. hitközség kérelmére Tittel községe a katolikusoknak a kalváriai kereszt megett 200 ölnyi területet ajándékozott azon célból, hogy oda kalvária építtessék.

Az új-verbázi algymnasium ifjusága vasárnap, a király Ofelsége születése napja alkalmából iskolai ünnepélyt rendezett.

Léven ugyanis a mi krónikásunk „szentül” meggyőződve, hogy a „bűsü fia” meg a „vásár-fia” onnan veszi ősi eredetét, hogy hajdan csak az volt az igazán megbűsü-fiaozott és megvásár-fiaozott boldog halandó, a ki in natura nyerte a „fiut.” (Klammer között elárulhatjuk olvasóinknak, hogy a mi krónikásunk is ilyen „vásár-fia” volt az ő édes szüleinek — Simon Judási vásárra született — kik ha sejtik vala, hogy az ő magzatjuk valamikor írka-firkára, krónika írásra szánja az ő babérokától ment fejét, bizonynyára menten kitekerik azt, mielőtt még az édes anya tejet megizlelte volna).

De hát ne rontsunk ajtóstul a házba; adjuk át a szót a krónikásnak.

Nyurga, tejfeles száju, rőt, szeplős siheder volt még akkor a magyarok istenét tagadásba vonó sváb szőlők-től származott reménybeli nagyság, a midőn a falu leg-illetkeesebb zeneérett bombardistája nagy jövőt jósolt az ő szunnyadozó zenei talentumának.

Mihelyest a szakértői vélemény kimondott, legott megfogamzott a fiuk nagyságát és boldogságát szívükön hordó szülők kebelében a vágy, fiukat olyannak látni. Összeült tehát a családi tanács és a senior előterjesztésére egyhangulag elhatározott, hogy a fiut a Prometheusi láng élesztése céljából katona-zeneszeti intézetbe adják. Az elhatározást menten tett követte.

A fiu keserves könyhullatások között bűsüözött el az ő Gräthenjétől és beleöltözött a lantosok egyenruhájába. Azután pedig bejárta ezredével kétszer a világot, de mindig abban a hiedelemben, hogy a karmesternek szánt ovációk csak őt, egyedül őt illetik meg jogosan.

Végre hosszas vándorlás után rég óhajtott szirtre vetette a sors a mi — fagottistánkát. Eszékre állomá-sították az ezredet, a hol az azelött kocós, mosdatlan, klepa-fülv sváb gyerek már úgy kihuzta magát, akár egy — Uzelé!

Még is akadt a szeme rajta egy tépetlen eszéki libácskának, s mivel minél sínes könnyebb, mint szívet cserélni, hát ő is kicserezték az egymását és a bájos

A hol nincs pótdó. Petrovoszellő község háztartásában igen öröndetes állapot tapasztalható. Ugyanis a képviselőtestület a jövő évi költségvetését mult heten tárgyalta, a mely végeredményében harmincezer forint többletet tüntet elő. Pedig már a járást is felosztotta a község és még sínes pótdó.

Második gyógyszerész O-Becsén. Bizek Nándor gyógyszerész kérvényt adott be egy második gyógyszerész ügyében. A kérvény javaslatával végett a községhez tétetett át, mely azt legközelebb az egészségügyi bizottságnak fogja kiadni véleményadás végett.

Bakáink Budapestben. Házi-zredünknek Budapestben állomásozó három zászlóalja a napokban burolkodott át a budai oldalon lévő „Három nyúl” kaszárnyából a nagy „Károly-kaszárnya”-ba. Az innen Budapestre küldött bevonuló újoncok már a zászlóaljak emez újabb lakásának udvarán csinálják az első „Gelenks-übung”-ot, meg az első „Rechtsum”-ot. Megjegyezzük ezuttal, hogy a bevonult regratákat, nem mint lapunk mult számában előre jeleztük, e hó 4-én, hanem már e hó 2. és 3-ika közötti éjjel indították utnak külön vonaton s másnap már átvette jutalékát a mi ezredünk budapesti 3 zászlóalja; a másutt állomásozó csapattekhez s más fegyvernemekhez beosztott újoncokat meg Budapestben át továbbították.

63 pályázó. Kupuszinán a napokban egy tanítói állást töltöttek be, a melyre 63 pályázó akadt. A 8—900 frt jövedelmű állásra e roppant nagy számú pályázó közül — ezek között 22 kitünő, jeles oklevéllel — a második legjobban képesített Kmetz Endre solti kántortanító lett majdnem egyhangulag megválasztva.

Halálozás. Csataaljának egyik közkedveltségű férfia, Véber Mátvás, megyei közig. bizotts. tag, templom-gondnok és a temetkezési egylet elnöke, e hó elsején elhalt. Temetése a község általános részvéte mellett ment végbe.

Gyujtogatás. Pénteken délbén O-Becsén ifjabb Varnyu Imre házában kéménye mellett a háztető füstöl-gését vették észre a szomszédok. Átsietve, az ajtókat zárva találtak; betörték s felsiettek a kémény közelébe, a hol tízes csutkadarabokat találtak. A szomszédok a tűznek elejét véve, a gyujtogatást feljelentették a rend-őrségnek.

A kereskedelmi miniszter figyelme, dacára óriási munkáinak, igen csekély dolgokra is kiterjed. Így ép e napokban érkezett Wirtz Adám helybeli iparoshoz egy leirata, melyben értesíti, hogy az általa feltalált és szabadalmazni kért kendertörő gépéhez anyagi segélyezése szükséges.

Önkéntes iskolák. Cs. és kir. ezredünkben ez idén is szerveznek önkéntes iskolát, mint tavaly is, a budapesti zászlóaljak mellett állítják azt föl. A bevonuló önkéntesek e hó első napjain jelentkeztek s azonnal utba is indították őket Budapestre. — Honvédezdünk önkéntesie Szegedre vonulnak be s ott már jelentkeztek is az iskola összes hallgatói. Ezek jóval többen vannak, mint voltak tavaly. Összesen 63 önkéntes volna be a VII. honvéd kerületből. Ezek között 16 erdélyi is van, akiknek csekély számuknál fogva Erdélyben nem állítottak külön iskolát.

Körözések. Két jómadarat is kereset egyezsere a rendőrség hivatalos közlönye, a kik a mi megyénk területéről illantak el, hogy kikerüljék a rájuk váró büntetést. Az egyik magánokirat hamisítás és hamis tanulás büntetével van terhelve; Klein Sámuel vingai születésű, gabona alkusz, a ki az 1887., 1888. és 1889. években Zentán, Braun Vilmos gabonakereskedésében volt alkalmazva s onnan ismeretlen helyre eltávozott. Személyleírása: 23—24 éves, termete alacsony, vézna és kissé pupos, haja és kis bajusza szőke, szakált nem visel, szeme kékes, orra, szája rendes. Ezt a spécit a zentai kir. járásbírószág várja viszontlátásra, míg a másikat a zombori kir. törvényszék keresi s ez utóbbinak neve Epstein Adolf s ó-palánka illetőségű, legutóbb Ó-Szapáron lakott, nótlén. A hivatalos leírás szerint 23 éves, izr., alacsony termetű, hosszas arcu, sztrike szemű, barna szemöldökű, tampa, kissé lehajlott orru, szája rendes, barna hajú, ép fogu, borotvált szakálu, kissé dadogó beszédű, szabó legény. Ez a jóvirág meg

fagott hangok mellett boldogan turbékolhat. Botdógságuk azonban nem maradhatott minden következmények nélkül.

A leány igéző szépség, a nyurga gyerekből ember lett s mivel a szülőknek van mit aprítani a tejbé, hát úgy okoskodtak, hogy a szülői áldás nem fog kimaradni. A boldog állapot bekövetkezése előtt néhány nappal egy másik boldogság várt a bandistára: szabadsá-golták. Ez meg éppen kapóra jött.

Bűsüra már Sztanisison reggelt az ő kalandjairól és babéraitól. — A mig a mi bandistánk nagyot mulat és még nagyobbakat anzágot az ő hon maradt kortársainak, addig az eszéki dulciana is gondol egyet, és harmad magával beállit — bűsü másnapján — az örömszülőkhez. Kisérője volt a tulajdon édes apja és a tulajdon magzatja.

Bemutatja a mit sem sejtő örömszülőknek a bandistájék boldogságának mozgó tanujelét és felajánlja — bűsüfiának. Amde a rártati sváb mámi, nemcsak hogy nem örült meg ennek a bűsüfiának; de olyan patáliát csapott, hogy a jövevények jobbnak látták elhagyni a barátságatlan hajlékot; de csak a kis kapuig. Itt a megcsalott egy pillanatnyi gondolkozás után letette a saját apjának, meg az egész falunak a csufjára a 12 napos csecsemőt és — köd előttem, köd utánam: nyomtalanul eltűnik az apjával együtt.

A mi ezután következik, azt tudhatja mindenki. Szuronyos, fegyveres konstablerek bejárák az egész falut, a határt, a szomszédos községeket; de nem ám azért, hogy az örömszülőknek menyet, a fiúnak meg feleséget fogjanak, hanem azért, hogy a szerencsétlen leányt családi állás elleni vétésé miatt az igazságszolgálatának átadják.

A bandista meg addig más Gräthenkét ölelget és azt rikkantja, hogy mit ő neki — bűsüfia!

Sima.

itt megnevezhetlen gonosztettet követett el, a miért persze alapos jutalom vár rá.

Egy a sok közül. Egy Kohn Mór nevű ember országos körözését rendelték el, mert e név egyik viselője okiratot hamisított Vásárhelyen s félvén, hogy majd a szemibe megy a rossz fa tűznek a füstje, megugrott. A szegedi törvényszék fájdalommal tudatta az ország rendőrhatalóságaival Kohn Mór eltűnését. De vajjon az ország megszámlálhatlan Kohn Mór-jai között hogy akadnak rá az igazira?

Lányvásár. Ne tessék a címtől megijedni, nem vásár az, amiről most referálni akarunk. Pedig valamikor az lehetett, mert hát a nevé megmaradt még a mai napig is és meg is fogja tartani — úgy látszik — mind-addig, a mig a régi bunyevác szokásoknak némi varázsuk van a város újabb és újabb nemzedékére. Ma már csak titulus ez a táncra. Egy meghatározott kocsmában összejönnek az eladó városi és szállási bunyevác lányok, meg a házasulandó legények és járja a tánc, a mig bele nem unnak. Az egyik csoport az udvaron, a másik meg a kocsmaszobában kólozik és az intelligens publikum tömegesen túdul ki a „lányvásár” nézésére és nézik —

egymást. Igen, mert mást se láthatnak odakinn, mint táncoló legényeket és lányokat, ami magában véve nem valami ritkaság és így inkább gyönyörködnek a nézők a néző publikumban, a mely ilyenkor igen változatos és érdekes képet nyújt. Valamikor pedig csakugyan formális „vásár” volt ez a multság, mert itt történt az előzetes eljegyzés. A legény átadott választójának egy almát s ha ez elfogadta azt, határozott ígéretet tett ezzel. Ma már ez se történik, mert almával kedveskedik boldog boldogtalan a lányoknak, de persze minden komoly célnak nélkül. Igazi vásárt csak az almás kofák csinálnak. De azért évenként megtörténik a „lányvásár” a király névnapján, vagy az utána következő vasárnapon s általános viccelés tárgyát képezi. Lapunk egyik barátja pl. aki elég kisvárosi börze-kapacitás, a következő vásári tudósítást hozta: Lanya irányzattal kezdődött, a keresletben általános tartózkodás volt észlelhető, a hangulat nyomott. Később, a literek bekebelezésével aránylagosan élénkült az üzlet, a kereslet emelkedett és délután 5 és 6 óra között már erős, szilárd irányzat mellett a kereslet és kínálat teljesen födőzték egymást; a telegkönyveseket illetőleg a farsangra nagyszámu kétések történtek, a telegkönyvi és töképenzi kvalifikációval nem bírók üzletében mindvégig a tartózkodás maradt uralkodó. Az ügynökök teljes mellőzése ezek körében nagy elégedetlenséget szült.

Rigyica és az építendő vonat. Rigyica község képviselő testülete 1891. október 3-ikán a Baja-Zombor-Ujvidék közt építendő vasut tárgyaiban közgyűlést tartván a következő határozatot hozta: Rigyica községe 12 ezer frnyi részvényeket jegyez, ha a tervezett vasut rigyicai indóháza közvetlenül a község mellett lesz; a községtől nem tovább 1/2 k. méternél, ha pedig mint eredetileg tervezve van mintegy 3 kilométer távolságra helyeztetik el, — ez esetben egy krajcart sem áldozhat a község. Indokok: 1. az egész vonat mentében Rigyica tán a legszegényebb vagyonú község és mégis aránylag igen nagy áldozatot kész hozni. 2. Rigyica emporialis helylyé lesz, ha az indóházat közvetlen közelben kapja; ugyanis ide fogna gravitálni egész O-Legyen, Katymár községe, Törk-pusztá stb. mivel Rigyicára jobb az út és közelebb van, mint Békity, Borsod vagy Almás. 3. Az eredeti terv szerint elhelyezendő indóház egészen céltalan és így felesleges lenne, Baja felé a garai, Zombor felé pedig a sztanisiesi indóház alig van még egyszer annyira, mint a rigyicai indóház lenne, — a rigyicaiak tehát erre felé közeledhetnének; Gyurity nem számít. Rasztinától meg szintén elég távol van arra nézve, hogy ne nagyon lelkesüljön érte. 4. Az eredeti terv szerint készült indóházig mintat kell építeni, melynek költségeit 1/3-ad részben Rigyica viseli. Három k. m. ut 54 ezer frt, Rigyicára esik 18 ezer. Az ut fentartása évenként 6 száz frt, ebből 2 száz Rigyicáé. Oly áldozat ez, melyet a község kétes előnyök árán nem vállalhat magára. 5. A rigyicai állomás állítólag Rasztina végett van távolabb tervezve; de meg fogja engedni mindenki, hogy Rigyica nem áldozhatja fel érdekeit Rasztináért, jelsül ott, a hol ez utóbbi nem nyerne vele semmit sem. 6. Ha a vonal Garától az országot mentén egyenesen Rigyica alá hozatik és innen áthajlik Rasztinába be: az árkülönbözet lényegtelen lesz, tekintve, hogy a Gara-Rigyica közti országot ingyen lesz és tekintve az ebből jövő nagy előnyöket és a nagy áldozatokat, melyeket ezen esetben egy Rigyica, mint Rasztina szívesen hoznának. 7. Rigyica követválasztási központ; itt nemcsak a közlekedés könnyebbége jöhet szóba, hanem tekintetbe veendő az áldozatok, melyeket Rigyica, mint választóhely a multban már hozott és a jövőben még hozni hivatva van. Több mint 3 ezer választópolgár, száz meg száz kocsi — ezernél több lóval szállja meg választáskor a községet és élezkamrában, pincében, csűrben jelentékeny pusztulást hagy hátra. Ez is oly körülmény, mely a felhozott indokokhoz sorakozva hangosan méltánylásért könyörög. Végül határozott, hogy a jelen jegyzőkönyv kérvény kíséretében a rigyicai kerület országos képviselőjének, mint a tervezett vasut engedményesének, a megyei fő- és alispánnak megküldessék, hogy ügyünket pártfogásukban részesíteni kegyeskedjenek.

Zombori színészek a népszínházban. Közönségünknek bizonyára emlékezetében van még Csige Lajos, tavali szintársulatunk derék baritonistája, kinek szép hangját sokszor élveztük. Mint olvassuk, Csige Lajos legközelebb a népszínház deszkáin fog szerencsét próbálni; vendégszereplésre hívták meg a népszínházhoz Egy Kálmán volt igazgatónk is. Ugy gondoljuk, jól esnék nekik, ha szép szerivel ott marasztalnák őket, mit mi is kívánunk.

Megszűnt köröm- és szájfájás. O-Becse m.-város területén a köröm- és szájfájás megszűnésén, határa a zár alól október hó elsején feloldott.

Az ellenzék Bácsmegeyében. A „Budapesti Hírlap” írja: Bácsmegeyéből írják nekünk, hogy az ellenzék az idáig teljesen kormánypárti vármegyében szervezkedik, még e hónapban pártgyűlést tart a Szemző István ur házában, ki a meghívókat szétküldte. A mérsékelt ellenzék és a függetlenségi pártiak szövetkezve akarnak megküzdeni a kormánypárttal s minden kerületben jelöltek állítani. Nagy feltűnést keltett Bácsmegeyében id. Latinovics János elhatározása, ki a legnagyobb földbirtokosok egyike, aranykulcsos, a vas-koronarend közepkeresztése stb. Idáig tekintélyével és befolyásával a szabadelvű pártot s jelöltjeit támogatta, most pedig a mérsékelt ellenzékhez csatlakozását jelentette be. A „Budapesti Hírlap” eme hírére nincs más megjegyezni valónk, mint az, amit nemrég bőven kifejtettünk, hogy éppen nem csodálkozunk azon, ha az ellenzék szükségesnek tartja a korai szervezkedést.

A szerb színtársulat ma, kedden érkezik meg és holnap, szerdán tartja első előadását.

Tanítónő választás. Adorján községében az újon szervezett kath. felsőbb elemi leányiskolához özv. Antonné Mihály Etelka ókánizsai tanítónő választott meg.

Üzemtől eltiltott hajó. A vasuti és hajózási főfelügyelőség Djakovits Márton novoszelló-szotini bérlő „Erzsébet” nevű csavargózósnak üzemtől eltiltotta, mert nevezett gőzös szabályszerűen megvizsgálva nem lett.

Zónaidó Zomborban. Városunkban is mutatkozik a zónaidó számítás hatása, még pedig abban, hogy pár nap óta roppant zűrzavar uralkodik a nyilvános órák járásában. A toronyórák sehoggy sem akarnak egyetértésbe jönni egymással, mintha csak dacolna egyik a másikkal: azért sem mutatja azt az időt, a melyiket a másik! És így a hány hivatal van, annyi féle tájékozási időben, mert mindegyiknek az órája másként és másként toronyóra szerint iparkodik. A zavart persze az okozta, hogy egyikük a vasuti idő 16 pernyi különbségét számításba vette, míg a másik nem; a megyeház toronyóra pl. oly buzgón igazodott a zónaidóhoz, hogy a hivatalos órát sokan tanácsosnak látták pl. a kath. templom órája szerint megkezdeni és bevégezni a megyeháza órája szerint, mert így 20 perccel sikerült elbicelelni nyugodt lelkiismerettel. — Lapunk egy barátjával megtörtént tegnap az a furcsa eset, hogy a megyeházától elindult pontban 12 órakor és mire a nagy szerb templomhoz ért, ennek az órája éppen ütötte a fél 12-öt. Tehát korábban ért oda, mintsem elindult volna. — Milyen tréfás is az a zombori zónaidó!

Halálozás. Özv. Karvázy Zsigmondné szül. Siebenburger Katalin élte 74-ik évében — rövid szenvedés után — folyó évi szeptember hó 29—30-iki közötti éjjelen elhunyt. A megboldogultat kesergő szívvél gyászolják: Leánya: Tripolszky Gyulané sz. Karvázy Veronika. Menye és veje: özv. Karvázy Domonkosné sz. Lovász Ottília, Tripolszky Gyula. Unokái: Tripolszky Erzsike, ifj. Tripolszky Gyula, Karvázy Rózsa. Testvére: özv. Hudegh Ignáné sz. Siebenburger Mária. Unoka huga: Siebenburger Zsuzsanna. Sz.-Üd-varhelytől, 1891. év szeptember hó 30. án.

Magyar specialitások. A magyar cigány nóta messze világon ismeretesek és szeretik is mindent. Mert hiszen az amerikai yankék lelkét épp úgy elragadja, mint a tőzsgyökeres magyar legényét. E mellett aztán híres magyar specialitás még a csárda, meg a paprikás. De mert a külföld bámulatos előszeregettel viseltetik a magyar cigány iránt és érdeklődéssel szemben, no meg a paprikást is megszokta kóstolni, hát gyakran megcsinálják, hogy egyesek nyeresékeskedési vágyból alaposan bebecsapják a külföldieket — a mi rovásunkra. Egy igen érdekes esetről tesz említést Balla Aladár újvidéki fiatal jogtudor, hozzánk intézett egyik levelében. Dr. Balla tanulmány uton van jelenleg a külföldön s Frankfurtban találkozott ilyen hamis magyar specialitásokkal. A levélből idézzük a következőket: A frankfurti nemzetközi villanykiállítás, mely mindent ameddig az elektro-technikai terén produkálva lett, oly tárgyilagosan bemutatta; — nincsen megfosztva ama specialitástól sem — amit mindenütt e széles világon „csárdá”-nak neveznek. Midőn tegnap a csodálatos művészettel berendezett kiállítási telepen annak egyik fénypontjához a mesterséges uton készített barlanghoz érttem, hogy ott a belőle több helyről lezuhogó, különböző színekben ragyogó vízeséseket csodáljam — egyszerűen csak valami magyar dalammal bíró cigánytáncosnővel megfűletem. Első pillanatban nem tudtam magamnak megmagyarázni, hogy ugyan miféle zene csúfítja el szép magyar népdalainkat. Rögtön ama hely felé tartottam, ahonnan a kétségbeesett rossz akkordok felhangzottak. — Bosszúsággal vegyes örömmérséggel fogott el — midőn egy kis pavillon e felirással — „Csárda” tünt fel szemem előtt. Bemegyek. Jobbról egy kis emelvényen, 6 szál ember, egy az élelmészeti katonáinkhoz hasonló ruházatban — avval a különbséggel, hogy az u. n. „blousen” zsinorok voltak alkalmazva; cipő helyett pedig csizma. A szolgálati személyzetet 3 leány képviselte. Ezeknél a magyar nemzeti öltözet egy magyar fejkötő (párta) és egy honvédtiszti atilla által volt markirozva. Nagy táblákon fenn hirdette „Ung-Weine und Gulasch.” Egy heti távollét után megkiváncsultam újból a magyar ételt és egy mellettem elhaladt leánytól — gulyást kértem; mire ő zavartan azt felelte: „Kérem nem tudok magyarul” — természetesen német nyelven. Végre a három közül akadt egy, ki magyarul megmagyarázta nekem, hogy számomra! nincs gulyás. De már, ezalatt a „Zigeunerek” újra rá keztek a csárdást. Hogy ez utóbbiak miféle mesterséget űznek, ha kiállításokon a magyar cigányt nem adhatják, nem tudom; de a csárda gyér látogatottságából következtethetem, hogy nem keltettek feltűnést. — Talán már egyszer ideje volna az ilyen a magyar népeletet kompromittáló és minden nevezetesebb külföldi helyre odatolázkodó úzérkedőknek utjokat állani. Természetesen nehez arra a kérdésre felelni, lát kinek a feladata volna ez? A m. kormánytól ezt várni nem lehet; de igenis véget lehet vetni társadalmi uton e visszaéléseknek. Így első sorban a Budapestben az alakuló félben levő „magyar liga” gondoskodhatnék arról, hogy magyar népeletünk, szokásaink az egész művelt világ láttára „kiállítási csárdákkal” csúfítva ne tétessék.

Színészet. Zentán Bátorssy Endre 29 tagból álló színtársulata okt. 8-án kezdi meg előadásait.

Cservenkán dr. Steinfeld József községi orvos állásáról lekötőn, helyettesét dr. Schneider Kornél küldetett ki.

Tiszti vizsgálat. Falcione Oszkár, a zombori takarékpénztár s. könyvelője, és Frank Mihály zombori születési jogász, mint es. és kir. egyéves önkéntesek, a napokban Budapestem sikerrel letették a tiszti vizsgálatot.

Zentán a rom. kath. hitközség és hó 2-án ülést tartott, a mely meglehetősen izgatott hangulatban indult meg. Az izgalmat Ujházi J. és társai kérvénye okozta, kik a minapában megválasztott egyháztanács világi jegyzője ellen nem éppen keresztényi modorban és türelmességgel fakadtak ki. A közgyűlés nagynehezen a rendes mederbe tereltetvén, megejtett a szavazás az egyháztanács tagjait illetőleg, miután a m. hó 22-iki választás megsemmisített. Megválasztottak: Burány Lukács Mihály, Budy László, Csabai Pál, id. Csirovszky Ferenc, dr. Deák Lukács, Gyorgyovány György, Ifkovicz Márk, Keczel Mészáros Antal, ifj. Kikiris János, Kiss Simon, Kontár Péter, Kovács Mihály, Kosics István, id. Máté Péter Némédi, Markovics József, Mester Lajos, Nagy Abonyi Jakab, Nagy Abonyi László, Nagy István Ragyogó, Németh Mátyás, Pócs Antal, Reitmann Ferenc, Ressler Lajos, Szabó László, Szabó István, id. Szokoli János, Szorosik Pál, Szücs József, Tóth Antal Abonyi, Varga József Csárdás.

Másodvirágzás. A szelence-külvárosi 271. számú ház udvarán egy szilvafa teljes virágjában áll s újra rügyezik.

Művészet és irodalom.

Molnár György halála. F. hó 2-án kísérték utolsó útjára Budapestem, a vidéki színpadokon is előnyösen ismert művészt, Molnár Györgyöt, ki színpadi szónoklataival annyiszor rikatta meg a közönséget, annak sirjánál mondtak most mások hangzatos beszédeket.

Népdal pályázat. Méry Béla, budapesti zenekereskedő egy egy arany pályadíjat tűz ki négy eredeti népdalra, két lassu és két élénk. Beküldési határidő december 1. A pályaművek tisztán, idegen kézzel írva, a szerző nevét és címét tartalmazó jellege és levelkével Méry Béla zeneműkereskedésébe (Budapest Dorottya u. 7. sz.) küldendők.

Bács-Bodrogh megyei címtár. Igen hasznos könyv jelent meg a napokban Schön Adolf könyvkereskedésében: a bács bodroghmegyei tiszti címtár ez. Szerkesztette Berger Antal, helybeli tanító. Ára 80 kr. A mű, mely ugyszólván hézagpótló munka, nagy szolgálatot tesz a közönségnek.

A negyvennyolcas honvédek névsora. Az országos honvédegyesület összeállította a még élő negyvennyolcas harcosok névsorát. A mű igen terjedelmes, 50 nagy ivre terjed s van benne megörökítve összesen 30,059 név, a még élő s magukat igazolt honvédek névsora. Ezt az új névkönyvet, melyet egyesületi megbízásból Mikár Zsigmond szerkesztett, most küldik szét a megrendelőknél.

Gyümölcs- és termény kiállításunk.

A gazdasági egyesület termény-, gyümölcs- és kertészeti kiállítását múlt kedden este bezárult. A kiállítás, amint már egy ízben jeleztük szép volt, tanulságos volt, izléssel és szakértelemmel volt berendezve. Kár, hogy oly kevesen tekintették meg, összesen alig volt 600 látogatójánál több.

A kiállítás összesen körülbelül 200 kiállító minden faj gyümölcsöt, gabonát stb. egy-egy tárgynak véve összesen 1800 db tárgyat állított ki. Szemtanuk állítása szerint sem a tavaly tartott aradi, sem a temesvári országos jellegű kiállítás termény és gyümölcs osztálya nem volt oly gazdag, mint ez. Igen jó eszmé volt a községek kollektív kiállítás, mely hű képét nyújtotta a vármegye gabona termelési viszonyainak, a szakértő és érdeklődő tanulságos összehasonlításokat tehetett itt.

A bíráló bizottság a következő tagokból állott: Falcione Gusztáv, Frey Imre, Grosse Schmidt Gábor, Esztergamy Károly, dr. Rátay József, Vukicsévits Péter, jegyző. Rombay Dezső.

Ki lettek tüntetve: **Díszoklevél:** Kisszállási uradalom (kollektív kiállítás), Jankovics kiállító (gyümölcs), Almási kiállító (gyümölcs és bor), Jakobb József bresztováci lakos (gyümölcs, méz), Szávost Alphon Bpest (gazdasági cikkek), Ferencsatornai műmalmok (liszt), pusztapékai mintagazdaság (rizs), Késmárky Béla Zombor (gyümölcs), Heiszler Ferenc Zator (szőlő), bajai kertészeti egylet (gyümölcs), városi kertészet Zombor (gyümölcs), Rombay Dezsőné Zombor (befőzött gyümölcs), Preszly Jánosné Zombor (befőzött gyümölcs), Schmidt Antal Új-Verbász (burgonya gyűjtemény), Rombay Zsigmond pankota (bor), özv. Schmausz Károlyné Apatin (gabona és konyhakertészeti termények), Goeser Vitus Zombor (dísznövény), földműves iskola Ada (termények).

Dicsőítő oklevél: Sacher Béla, Vaskut (gabona, zöldség, bor), Rác György Kula (gazdasági termények), Fischer Adolf, Ns-Militics (termények), Uj-Palánka község (termények), Jánossy Boldizsár, Újvidék (amerikai szőlőajtányok), Michelits Péter (amerikai szőlőajtányok), Pribil Ernő, Zombor (bor), Allaga Ottó, Baja (bor), Borhy György, Gyöngyös (bor, palánka), Gallé Emilné, Zombor (burgonya és szőlő), Somogyi Emil, Baja (gabona), Arnold Károly, Keresztur (termények), gróf Zichy N. János, Topolya (termények), Csihás Antal és fia, Józsefháza (termények), Weber Emma, Zombor (savanyított ugorka), Engel Adolf, Zombor (ecet), Krimer Gyula, Zombor (ecet), Jontz Ferenc B. Gyula (ecet), Drégely Mihályné, Baja (zöldség, tök), Késmárky Béláné, Zombor (befőzött), Jakobb Józsefné, Brestovác (méz befőzött és méz sütemény), Goeser Vitusné, Zombor (élő virágcsokor), Ribiczey Béláné, Apatin (befőzött), Scheidler János, Bajmok (szőlő).

Pénzdíjjal: 10 frankot kapott Márts Róza, Zombor (befőzött, saláta, tészta); 4—4 frankot kaptak: Szalay Ferenc, Zombor (szőlő), Benya Ferenc, Zombor (zöldség), Wenner József, Sztanisics (cukorrépa), Pécsits György és Vörös Kata, Kupuszina (zöldség).

Méhészegyleti díszoklevél kaptak a méhészeti osztályban Klem Nándor zombori, Dicsécs János csonoplai, Koncsék Mari csonoplai lakosok. **Dicsőítő oklevél:** Krizmanits Imre zombori, Szénásy Ferenc újvidéki, Müller Péter sztanisicsi lakosok.

A községek kollektívját, mely versenyen kívül volt, a bíráló bizottság jegyzőkönyvileg dicséri meg.

Falcione Gusztáv remek körtéit, mint bíráló bizottsági tag — versenyen kívül állította ki.

Újvidéki ügyek.

(Lovél a szerkesztőlől.)

Újvidék, 1891. okt. 2.

Rendkívül fontos és kulturális tekintetben nagy jelentőségű közgyűlést tartott Újvidék sz. kir. város képviselőtestülete f. hó 1-én. Ekkor nyert végeleges elhatározást a városház építésének évtizedek óta húzódó ügye. Elhatározta a közgyűlés a városház mellett levő Stefanovics-féle ház megvételét s az így kibővített telken díszes új városház építését. Az építési költségek fedezésére 220,000 frt kölcsönt vesz fel a város a m. orsz. földhitelintézetnél 41 évi amortizációra. Érdekes az építés ügyének hosszadalmas vajudása. A városházter u. is Újvidék legszebb és legélénkebb forgalmu tere, mondjuk: a város szíve. 1867. szept. 14. midőn Miletics hiven kívül egyetlen más választott városi képviselő nem volt, elhatározta a túlzókból álló városi közgyűlés, hogy az építendő szerb színház számára a városház telkét adományozza. A városházter pedig a szerb részen levő Hahn-féle telken építi. A belügyminiszter 1868. évi apr. 21. k. leiratával a határozatot megsemmisítette. Néhány év múlva újra próbálgatták Miletics ez eszméjének kivételét, de a kormány szilárságán minden erőlködésük hajótörést szenvedett. A mostani mérsékelt elemekből álló képviselőtestület végre a tegnapi közgyűlésen oly határozatot hozott, mely városunk pártatlanul felfogott igaz érdekeinek teljesen megfelel. Elhatározta, hogy az új városházter azon téren építi fel, hol az hajdan állott s mely a hagyomány után városházternek nevezetik. Ez Újvidéknek legszebb pontja, legélénkebb forgalmu tere. S így remélhető, hogy rövid idő múlva díszes, városunk méltóságának megfelelő városházunk lesz.

Másik fontos tárgya volt a közgyűlésnek az iskolakvóta fölemelése. Róm. kath. iskola építésére 20,000, templomépítésre 4000 frt, az evang. iskola kibővítésére 2000, az izr. iskolára 2500 frtot szavazott meg a közgyűlés. Ezenkívül elvül kimondta, hogy a felekezeti iskolák segélyezésében eltér az eddigi gyakorlattól, mely szerint a felekezetek által bevallott tanköteles gyermekek számaránya szerint segiti iskoláikat, e bevallások többször hamisak voltak s a tényleges létszámot kipuhatolni teljesen lehetetlen volt. Jövére e közgyűlési határozat szerint minden felekezetnek minden egyes férfi tanítóra 700 frtot s a nőtanítókra 600 frt évi segély díjat ad a város. Hogy ez a tanügyi fejlődésére mily jótékony befolyással lesz, azt könnyű belátni. U. is a hány tanterme lesz egy felekezetnek, annyiszor 700, illetve 600 frtot fog kapni a várostól évi járadékban; tehát minden felekezet törekedni fog iskoláit szaporítani: mert minél több iskolája lesz, annál több segítséget kap a várostól. A tanügyi terén haladás, az iskolai ügy legfröndetesebb lendülete várható e végzés életbe lépésétől. Meg kell említenem, hogy e városunk kulturális életében igazán nagy fontosságú határozatok körül a főördem Kopper György apát-plébánosé. Az ő szeméi jutottak ez alkalommal érvényre. O fejtekt ki ez ügyben igazán nemes agitációt s igyekezett az eltérő véleményeket összehozni. Újvidék tanügyének fölvirágztatása körül e tevékenységével igazán nagy érdemeket szerzett.

Szönyegre került még az építendő városi színház és a negyedik gyűjlesztő ügye is; ezek azonban tüzetesebb tanulmányozás és véleményadás céljából egy szűkebb körű bizottsághoz lettek utasítva.

r. l.

Községi rendőrség.

Mi valánk, kik ezen intézmény mellett e lapok hasábjain, — mondhatnók, — rajongó buzgalommal rántottunk kardot, s majdnem kíméletlenül ítéltük el azokat, kik — közrend és biztonság tekintetében, — a régebbi kóros állapotot tartani, s az új intézmény ellen izgatva, ennek behozatalát meggátolni iparkodának.

Amit óhajtánk, megvalósult. A községi rendőrség életbe lépett, s ma már azon helyzetben vagyunk, hogy működése fölött nyílt bírálatot mondhatunk. Sajnos, hogy bírálatunk ez érdemben nem lehet oly kedvező, miként azt, ha valaki, egy önmagunk leginkább óhajtanók. Ez azonban legkevésbé von le magának az intézménynek életképességéből, csakis annak tökéletesítését eredményezheti, ami mindennél, — ami csak emberi, — nélkülözhetetlen.

Hogy a községi rendőrség életbelépésével kezdetben a közrend és biztonság javult; hogy a legtöbb községben divott botrányos tivornyák, rendezavarások, éjjeli duhajkodások, esendhaborítások s több eféle épületes dolgok be lőnek tüntetve; hogy az éjjeli madarak zsákmány utáni könnyed szállongása meg lőn akasztva; mindezt, mint a községi rendőrség érelyes föllépésének, kézzel fogható bizonyítékát, örömmel ismerjük el s a legnagyobb készséggel konstataljuk. S ha e kedvező fordulat, — mely csakis a régi jóvilág kedvelőinek nem volt inyére, — élettelenedéseik egyszerre vas-korlátokkal lévén körülzárt, — nem szorított volna csakis a kezdet szűk határait közé, hanem azon túl lépve mai nap is virágzóknak: jelen soraink megírására alig leendett volna szükségünk.

Sajnos azonban, hogy kénytelenek vagyunk már is az új szita szeggen függ és az új seprő jól seprő-féle közmondásokat előrantani, mert ámulva-bámulva látjuk, hogy a beállott mintaszerű rend bomladozik, a régi burján ismét dusan sarjadozik, a duhajkodás ismét lábra kap, s ami legesodlatosabb, a rendőrség e kör-tünetekkel szemben, — működésében mintegy megbénulva, — tehetetlenül áll.

Igy van ez nem csak egyik-másik, de biztos értesüléseink szerint, — számos községben. A baj tehát nem helyi, hanem általános.

Kutattuk és pedig komolyan kutattuk e visszás jelenségnek valódi kuforrását és a végeredményben csakhamar azon meggyőződésre jutánk, hogy az egyrészt magának a rendőri intézménynek fogyatékos szervezete, másrészt az ugynevezett érdemes községi előjárásokban rejlik.

Am tekintünk a dolgot közelebbről s elfogultság nélkül. A községi rendőrségnek nincs praecis, határozottan körülvonálatott szolgálati utasítása, melyhez működésében, mint zsinormértékhez magit tarthatná.

ó bizott
kt. 2.
n nagy
város
ges elin
ló ügye.
ett levő
tett levő
tiltségek
os a m.
ekes az
osháztér
u tere,
n Mile
képv.
osi köz-
város-
iszter
egsen-
etices ez
minden
érsékelt
őri kelt
pártat-
Elha-
biti fel,
város-
pontja,
y rövid
egfelelő
iskola-
20,000,
títésére
a köz-
ekezeti
l, mely
yermec-
állások
cipubak
i hatá-
s férfi-
segély
mily
l. is a
700,
ekban;
ritani;
et kap
leg-
térte-
parafás
örül a
eszmié
gyben
elemé-
zatása
erzett.
zinház
onban
ol egy
l.
ok ha-
l ránk-
szokot,
régibb
szatva.
főrség
hogy
lehet
leg-
magá-
k tö-
ami
etben
egben
uhaj-
olgok
mány
dezt.
fog-
yobb
mely
elhe-
árva.
tárai
je-
nánk.
r is
-féle
tjnk.
bur-
kap.
ekkel
te-
erte-
nem
s je-
kha-
ma-
ben.
gok-
tság
ozot-
fiko-

Eljárásból hiányzik az egyöntetűség. Egyik község rendőrsége így, a másiké ismét amugy működik. Ami egyik helyütt tiltva van, másutt megengedett eszelekményt képez. A különböző községek rendőrségei között nincs összefüggő kapcsolat, nincs szervezeti összetartozás, aminek természetesen következménye, hogy esetleges károsodások esetén a helyett, hogy az összes községek rendőrei, — a rendőrség mintájára, — a nyomozásban véletlenül közreműködnek, összehívják karokkal nézik az ép érdekelteknél rendőreinek fúradozását, s titkon még mosolyogva is a meggett kutatások sikertelenségén, lehet, keveset érdeklődnek, lehet, egyéb okból, mit fűrkészni nem a mi feladatunk.

Nem említtük az egyes községekben alkalmazott rendőrközvegy mosolyra méltó csekély számát s az egyelőre immitt-amott sejtettségét, a bajnak mint megannyi forrását. Ehhez járul azon legszázalomra méltóbb kórtünet, hogy az általunk különben igen nagyra becsült községi eljárási módok, — kiknek a rendőrség majdnem minden területén alá van rendelve, — különösen faluhelyeken, — tisztelt, becsült a kivételeknek, — ab óvó esküdt állásai ez intézménynek a bírótól kezdve a legutolsó eljárási módok, s azt működésében, — miként pedig szoros kapcsolatban volna, — nem csak nem támogatják, de éppen nyomon gátolják s a mennyire csak lehetséges, megnehezítik. Példákat tudnánk állításunk igazolására felmutatni a kulisszák rejtekei mögött, amide exempla sunt omnia.

Hogy ilyen hiányok mellett s mostoha viszonyok között a községi rendőrségi intézmény zöldre ágra alig fog fejlődhetni, tán nem szükséges mondanunk.

A bajon tehát segíteni, és pedig haladéktalanul kell segíteni, ha magát a rendőrség intézményét teljesen illuzorossá tétetni nem akarjuk.

A legpragmatikusabb kura természetesen az lenne, ha az alispánunk által kontemplált s mindnyájunk által hön hajtott megyei esendőségi bontakozók ki végvalahára az új homályból, s váltána fel a fogyatékos községi rendőrséget. De mert ez óhajunk teljesülését, legalább egyelőre még alig remélhetjük, a baj pedig annyira égető, hogy az orvoslás elődabbóza magának az intézménynek érdekében teljes lehetetlen: meg kell tenni azt, ami ez idő szerint lehetséges.

Szerintünk első sorban elengedhetlenül szükséges, hogy a községi rendőrség ugyanazonos szolgálati utasítást, s illetve szabályzatot nyerjen magából a központból, melyhez, mint normatívumhoz alkalmazkodják, s melynek pontos és lelkiismeretes betartására állás-vesztés terhe mellett köteleztessék. Ez a rendőri intézmény lelke; emelkül élet nélküli hulla az, melytől az undor bizonyos nemével fordulnak el még azok is, kik in idea legbuzgóbb apostolai valának.

A második, amit égetőleg szükségesnek tartunk, a kerületi rendőrfelügyelőségek melőbbi általános szervezése, eskis ez uton lehetővé lehetne, miként egy időben már jeleztek az ösz-rendőrséget egy életképes oly szervező elakítani, melynek működése tiszteltet parancsoló lenne s a tolvajok és orgazdák bandáját oly meggyűrűbe szorítaná, melyből menekülést e kétes existenciák számára eskis a becsület munkakereset nyújtana.

Hogy azonban ez új intézmény a kívánt javulást eredményezze, feltétlenül szükséges, hogy e fontos állásokra eskis kipróbált, kellő képzettséggel és erélyvel bíró egyedek, nem pedig dilettánsok alkalmaztassanak. Midőn komoly érdekek forognak kérdésben, dilettantismus szóba nem jöhet. Holmi mellék tekintetek pedig kell, hogy háttérbe szorítsanak ott és akkor, a hol és amikor mindnyájunk közérdeke áll kockázaton.

Vége, — s ezt hangsúlyozzuk, — a községi előjárásokat kell, — a hol ez szükségesnek mutatkozik, — illetékes helyről rendre utasítani, s kellő instrukcióval ellátni az iránt, hogy az ő szent kötelességük, a rendőrséget minden, a közrend és biztonság helyreállítását és fenntartását előző működésében a leghatékonyabban támogatni, nem pedig al ürügyek alatt utokba pedig minduntalan akadályokat gördíteni. Azon esáreményből pedig, hogy felszög akadékoskodásaikkal az általuk még most is délelgetett felelős örségi intézményt még egyszerűre támaszthatják, régeleg ki kell őket ábrándítani.

Mint hogy pedig a legidősebb utasítások és intézkedések is, — kellő ellenőrzést nélkül, — csak írott malaszt maradnak: a kerületi főszolgabírák teendője lenne, időszakonként intézkedéseik mikénti betartásáról személyes meggyőződést szerezni, s ott, a hol a legcsekélyebb mulasztást tapasztalják, a mulasztó közegekkel szemben vas-szigort alkalmazni.

Ezek volnának főbb vonalakban, miket a községi rendőrség tökéletesítése érdekében a nyilvánosság terén elmondani idővőnek véltünk. Nem az intézményt ostromoljuk, esk a hiányokra mutatunk, mikre az illetékes körök figyelmét felhívni bátrak vagyunk. Lehet, hogy soraink immitt-amott keserűséget okoznak, de megnyugtató bennünk az a tudat, hogy a legjobbat akarjuk, s nem engedhetjük, hogy a hiányok palástolását és simogatósa községi rendőrségünknek csak ártalmára legyen.

De meg azután azt tartjuk, jobb az őszinte barát által netán ettett sebek az ellenség önkényes esőkjainál, mert míg amazok begyógyulnak, ezek gyógyíthatlan nyomokat hagynak hátra.

Lajthay.

Törvénykezés.

Járásbíró bünyenyítő vizsgálat alatt.
Az „E-s“-ben olvastuk: A budapesti kir. ítélőtábla fegyelmi bírósága 100 forint pénzbüntetésre ítélte Szabó Mihály titeli járásbírót, mert egy koldul barátot jogtalanul letartóztatott. Az elsőfoku fegyelmi bíróság az ítélet indokolásában kijelenti, hogy azért nem tereli az ügyet büntető utra, mert a vádhatóság részéről a büntető eljárás megindítására indítvány nem tétetett s a vádrendszer elveiből kifolyólag a fegyelmi bíróság nem tartja magát hivatottnak arra, hogy a bünyenyítő eljárás megindítása iránt hivatalból intézkedjen. A kir. kuria fegyelmi tanácsa azonban az ítéletet feloldotta s elrendelte a bünyenyítő vizsgálatot.

Angyalcsinálók. Így hívják azokat a lelketlen embereket, a kik a gondjukra bizott ártatlan csecsemőket erőszakkal a másvilágra küldik. Zentán is előfordult egy ilyen eset a napokban, de itt vitás, hogy vajjon ki az angyalcsináló tulajdonképen. Az érdekes eset a következő: Farkas-Baráti János özvegyesre jutván,

szopós gyermekét dajkaságba Kiss Andrásnéhoz adta, a ki aztán az ártatlan cseppeséget állítólag addig-addig szoktatta a koplaláshoz, míg a kisdéd végre — angyallá lett. A picit lélek, anyai öreg-anya az angyal-csinálót feladta a törvényre, a miért azt eléggé nem gondozta; viszont a vő, már mint Farkas Baráti János, az anyóst pörölte be, azt állítván — és ezt Kiss Andrásné is bizonyítja — hogy a kisdéd halálát egyenesen az öreganya okozta, ki a dajkának nem engedte meg, hogy ez a beteg gyermeknek orvosságot adjon be, és csak azért, hogy azt a hatodfél láné töldet, melyet a vő, felesége jussán s kis gyermeke révén magáénak tartott és mint ilyen munkált is, az öreganya ismét a kezéhez kaparíthassa. E bonyolult ügyben igazságot szolgáltatni a kir. bíróság lesz hivatva, ki az eltemetett kisdéd hulláját felásatni és felboncoltatni már el is rendelte.

Közgazdaság.

A zónaidő. Megszólalt a táviró csengője az ország összes vasúti táviróján, minden állomáson. Szept. 30. és e hó 1-je közötti éjjel 12 órakor szaladt végig a sodronyokon az a tudósítás, hogy az állomások órai a zónaidő szerint igazítandók és pedig jelezték azt a pontot is, a mikor a „zóna 12“ óra perency pontosággal beállott. Az első jelzést az üzletvezetőségek kapták meg s ezek adták tovább a területükön lévő állomásoknak. Az egységes idő behozatalával a mi vasutaink eddigi menetidejéhez minden egyes esetben 16 perccel hozzá kell számítani. Vagyis a vonat, amely eddig éjfélkor jött, most 12 óra 16 perckor érkezik a szegedi állomásra.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara. 1891. évi október hó 7-én (szerdán) d. u. 5 órakor saját helyiségében tartandó teljes ülése. Tárgysorozat: 1. A jegyzőkönnyv hitelesítésére két tag kiküldése. 2. Elnöki jelentések 3. Titkári jelentés az iroda tevékenységéről. 4. Interpellációk és indítványok. 5. A kereskedelmiügyi miniszter ur 58175. számú leirata a kamara szolgálati és fegyelmi szabályainak jóváhagyásáról. 6. A női kereskedelmi tanfolyam igazgatóságának kérése a tanfolyam támogatásáért. (A közös bizottság javaslatával). 7. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság két átírata, melyben üzleti könyvek bélyeg-illetéke ellen beadott fölébbezésekre kíván véleményt. (A közös bizottság javaslatával). 8. Az aradi kereskedelmi és iparkamara átírata, melyben a munkaszüneti végrehajtási rendelet módosítására vonatkozó fölterjesztésének pártolását kéri. (A közös bizottság javaslatával). 9. A szegedi ipartestület átírata, az önálló iparosok, segédek és tanoncok viszonyainak rendezésére alkotott szabályzat fölterjesztéséért. (Az iparososztály javaslatával).

Az ideai dohánytermés. Az ideai dohánytermés eredményéről — az ország minden részéről vett tudósítások alapján — elmondhatjuk, hogy olyan termésnek nézünk elé, minőre valóban a legjobb remény mellett sem számíthatunk; ugyannyira, hogy egyes helyeken például a kapadokhany 20 métermázsát fog adni holdankint. Az ez évi dohánytermés, amelyet egészben, a kincstár fog átvenni, az egy millió métermázsát megközelíti.

Az építőmesterségek keretébe tartozó bármely munkálatok végzésére többé iparigazolványok nem állíthatók ki. Ilyen értelmű rendeletet bocsátott ki legközelebb Baross Gábor kereskedelmiügyi miniszter. Az 1884. évi XVII. t. c. (ipartörvény), valamint az építőmesterségek gyakorlása tárgyában kibocsátott rendeletek életbe lépése óta felmerült tapasztalatok ugyanis igazolták annak szükségességét, hogy ama kisebb kőműves-, kőfaragó- és ács munkálatok, a melyek végzéséhez rendszerint csekélyebb képesítés is elégséges, szabatosan és közelebbről megjelöltessenek. E végből addig is, a míg a miniszter törvényhozási intézkedést fog kieszközölni, szükségességnek találta, hogy az eddigi alaptól eltérve, az építési engedélyhez nem kötött építkezési munkálatok végzésére jogosító iparigazolványok kiadását jövőre megszüntesse s az építőipart — minden megkülönböztetés nélkül — engedélyhez kötött iparágának nyilvánítsa, kimondva, hogy bármely építőmunkálat önálló végzésére iparigazolvány szükséges s hogy az ily iparigazolványok alapján fogantatosítható építőmunkálatok köre tüzetes felsorolás után közelebbről meghatározassék. Az iparigazolvány kiadásánál, a megállapított képesítés igazolása, a következő munkálatok tekintetében nem kívánható: 1. Kőműveseknél: kis és nagy községekben az egyszerű szerkezetű földszintes lakóházak és hasonló gazdasági épületek építése és minden oly javítás, a melyhez a földszintet túl nem haladó állvány felállítása nem szükséges; ácsoknál: kis és nagy községekben a földszintes lakóházaknál előforduló ács munkák és javítások; padlók, kerítések, kapuk, ajtó és ablakfélfák, sertes- és basorák készítése; kőfaragóknál: minden oly kőfaragómunkát, a melyet nem az épület szerkezeti részén végeznek.

Naptár.

Október.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orsz naptár
6 Kedd	Brunó	Frigyeske, F.	24 Tekla sz.
7 Szer.	Juszt., Márk	Abadiás, Am.	25 Frozina
8 Csüt.	Brigitta özv.	Polégia	26 Hittud. János
9 Pént.	Dénes pk. vt.	Dénes	27 Kallisztrát

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN ANDOR.

NYILTTÉR.)

S05. szám.
fnytó 1891.
Ó Felsége a király nevében a zombori kir. járásbíróság rágalmasz vétsége miatt vádolt Walter Mihály elleni bünygyben a következőleg
Ítélt:
Walter Mihály, 45 éves, róm. kath. vallású, nős, rovatlan előéletű, kernyajai lakos, községi pénztárnok,
) Az e rovatban közöltéért nem vállal felelőséget a szerk.

vádolt, a btk. 258. §-ban meghatározott rágalmasz vétségében bünynek mondatik ki s azért a btk. 92. §-ának alkalmazása mellett az 1887. évi VIII. törvény-cikkben megjelölt célra fordítandó, 15 nap alatt, különbeni végrehajtás terhe mellett megfizetendő s behajthatlansága esetén három napi fogházra átváltoztatandó, 20 (husz) forint fő- és 10 forint mellékbünyetésre ítéltetik. Tartozik vádlott m. vádlónak 10 frt. eljárás költséget, az államkincstárnak pedig az esetleg felmerülő fogház-költséget 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett megfizetni.

Jelen ítélet jogerőssége után a Zomborban megjelölt „Bácska“ című lapban vádlott költségen egész terjedelmében közzé tétetni rendeltetik.

Indokok:

M. vádló feljelentésében azt panasolta, hogy 1891. évi január hó 7-én vádlott őt tolvajnak nevezte s azt állította róla többek jelenlétében, hogy fiókjából 30 frtot kilopott.

Vádolt a tárgyalás során ezen eszelekménye elkötvetését tagadta, hanem úgy adta elő a dolgot, hogy a fent megnevezett időben a „Kernyajai II. takaré- és segélyegylet, mint szövötkezet“ közgyűlésén, melynek vádlott pénztárnoka m. vádlóval együtt jelenvolt s ez utóbbi éppen mellette ült. A közgyűlés után azt vette észre, hogy pénztárfiókjából 30 frt hiányzik s mivel a gyűlés folyama alatt helyéről többször eltávozott a nélkül, hogy a fiókját bezárta volna, azt hitte, hogy a mellette ülő m. vádló őt gondatlanságáért meg akarja tréfálni s nyitott fiókjából ő vett ki 30 frtot. Ennek folytán 4—5 nap mulva levelet irt m. vádlónak, melyben felszólította ne tréfáljon, hanem adja vissza 30 frtját. Később azonban kintűnt, hogy a 30 frt hiányt számadási hiba okozta, a midőn m. vádlótól bocsánatot is kért.

Ezzel szemben azonban a hit alatt kihallgatott Amstadt Mátyás, Ehrlich Ferenc és Keszler Antal tanuk egybehangzólag igazolják, hogy vádlott m. vádlót egész komolyan, jelenlétében szölytotta fel a pénz visszadására azt mondván neki: adja vissza 30 frtját, mert látta, hogy a pénztár fiókjából ő vette ki.

Mint hogy pedig vádlott ezen eszelekménye a rágalmasz vétségének tényálladékát képezi, őt ebben bünynek kellett kimondani s tekintettel rovatlan előéletére, továbbá azon körülményre, hogy az elveszettnek hitt 30 frt visszakövetelésével sértettnek vélt jogait akarta érvényesíteni s szemmel láthatólag tévedett, — mint annyira nyomatékos enyhítő körülményekre, hogy a bíróság a btk. 92. §-át alkalmazandónak tartotta, fogházbünytetés helyett az ítéletben megszabott bünybünytetésekkel kellett sújtani.

Egyben m. vádló kérelméhez képest a btk. 277. §-a alapján az ítéletnek a „Bácska“ című lapban leendő közzé tétele is elrendelendő volt.

A bünybünytetésnek fogházbünytetésre való átváltoztatása a btk. 53. §-án — az eljárás költségen való marasztalás pedig az elj. szab. 107. §-án alapszik.

Ezen nyombau meghirdetett ítéletben a felebbezési jogra történt figyelmeztetés után m. vádló és vádlott megnyugodtak, minél fogva közzé tétel végett dr. Alföldy Árpád zombori ügyvédnek kézbesítetteti rendeltetik.

Zomborban, a kir. járásbírósnál, 1891. évi március hó 16-án.

Hilt Sándor, Dr. Salánky,
jkvveztő, kir. aljárásbíró.

HIRDETÉSEK.

S92. szám.
kíg. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Vilóvó községében üresedésbe jött s 200 frt évi fizetéssel ellátott gyalogrendőri állásra ezenel pályázat nyíttatik. Felhívának a pályázni óhajtok, hogy korukat, magyar honpolgárságukat, erkölcsi magaviseleltüket, testi épségüket és eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. évi október hó 15-ig Vilóvó község elüljáróinál nyujtsák be.

A megkivántató ruházatot a rendőr sajátjából köteles beszerezni.

A magyar nyelvet bírók, valamint a kiszolált altisztek és esendőrök előnyben részesülnek.

Vilóvón, 1891. évi szeptember 25-én.
Mandics Döme, **Galics Áca,**
jegyző. 3—1 bíró.

ad. 35. sz.
ex 1891.

Pályázati hirdetmény.

Zombor szab. kir. város róm. kath. iskolaszéke részéről — három tanyai vegyes osztályu magyar-bunyevác tanyelvű tanító állásra 1891. évi október hó 20-ig pályázat hirdettetik.

Egy-egy állás javadalmazása: évi 350 frt fizetés, havi előleges részletekben; egy szoba, konyha és padlásból álló lakás, 500 [] ölü konyhakerttel, — az ismétlő iskoláért külön díj nem jár.

Pályázhatnak okleveles tanítónok is, oly meggyezéssel, hogy férjhezmenetlök esetén állásukról minden kárpótlás vagy végkielégítés igénye nélkül lemondani tartoznak, illetve állásuk megtrúitnek tekintetik.

A köllőleg felszerelt folyamodványok, melyekben magyar és bunyevác nyelven való egyenlő jártasság is igazolandó, — legkésőbb 1891. évi október hó 20-áig a zombori róm. kath. iskolaszékre címelve, főtiszdó Fejér Gyula apát-plébános és iskolaszéki elnök urhoz, Zomborba (Bács-Bodrogh megye) küldendők.

Az állás folyó évi november hó 1-én elfoglalandó leszén.

Zomborban, 1891. évi október hó 1-én.
Szlávy Ferenc s. k., **Fejér Gyula s. k.,**
iskolaszéki jegyző. apát-plébános, iskolaszéki elnök.

Tanonc kerestetik.

Egy jó házból való fiu
azonnal alkalmazást nyerhet

Mayer és Thum

fűszerkereskedésében,
Zomborban.

Pályázat.

Szántova község egy ujonnan szervezett magyar-dalmát tannyelvű róm. kath. tanítói állásra pályázatot hirdet.

Évi fizetés: 400 frt készpénz évnegyedi részletekben előre a község pénztárából, és 50 frt lakbér, míg a község kellő lakásról nem gondoskodik. A bélyeggel ellátott kérvények kellő okmányokkal felszerelve, f. é. október hó 20-ig bezárólag ft. Schröder György ker. esperes urhoz Gákovára (Bács m.) küldendők.

Szántova, 1891. szeptember hó 26-án.

3-2 **Róm. kath. iskolaszék.**

Tűzifa eladás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint a vaspályai állomásnál, egy a Ferenc esatoránál lévő rakhelyen **tűzifa kereskedést** nyitottam. Raktáromon mindennemű tűzifa a legjobb minőségben és legolcsóbb áron kapható.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról a nagyérdemű közönséget előre biztosítva, becses pártfogását kérem. Egyben becses tudomására hozom, miszerint Konyi Jakab üzletéből kilépett s így pénzfelvétele avagy fa-eladásra jogosítva nincs.

Kiváló tisztelettel
MESSINGER JÓZSEF.

Bárca-kiadás: lakáson, régi posta-utca, Nickl ur házában. 3-3

4227. szám.

kig. 1891.

Pályázati hirdetmény.

Kupuszina községében üresedésbe jött községi szülész női állásra pályázat nyitattik s pályázók felhívattak, hogy kellően felszerelt kérvényeiket folyó évi október hó 15-ig bezárólag ezen szolgabírósnál nyújtsák be.

A betöltendő állással évi 100 frt készpénz fizetés s minden szülési segélyért 50 kr díjazás van összekötve.

Apatinban, 1891. szeptember 26-án.

3-2 **RIBICZEY BÉLA,**

főszolgabíró.

7050. szám.

kig. 1891.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebelezett Ó Szivac községében elmozdítás folytán megüresedett községi állatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok. Felhívom pályázni óhajtókat, hogy kérvényeiket az 1888. évi VII. t. c. végrehajtásáról kiadott utasítás 303. szakasza értelmében felszerelve, legkésőbb **folyó évi október hó 20-ig** nyújtsák be alulirt szolgabíróshoz, mert az azontul érkezőket tekintetbe venni nem fogom.

Ezen állással szabály;endeletileg következő javadalmazások vannak egybekötve:

a) évi fizetése készpénzben 250 frt;
b) látogatási díja vényírással együtt ha a beteg állathoz vezetettik 20 kr, ellenben ha a beteg állat élébe vezettetik, csak 10 kr;

c) állatorvosi bizonyítvány kiállításáért 1 frt;
d) a községi elüljáróság részéről történt hivatalos kiküldetése alkalmával a község belhatárán 50 kr, ellenben annak külhatárán 1 frttal számítandó napidíjjal;

e) vágási szemledíjak fejében:
1. szarvasmarha után (az egy éven alóli borjúk kivételével) darabonként 10 kr;
2. egy éven alóli borjúk és sertések után darabonként 5 kr;

3. juhok és kecskék után darabonként 3 kr.
Zombor, 1891. szeptember 23-án.

3-3 **Poppovics Dusán,**

főszolgabíró.

Alma-eladás!

Van szerencsém ezennel köztudomásra hozni, hogy **Almásan — Rainette, Kalvil, Tafota, jeges szeresika** s több más jeles almafajokból mintegy 300 métermázsa almakészletem van.

25 kilogrammtól bármily nagy mennyiséget szállítok megrendelésre.

Ara 6 frttól 12 frttig métermázszánsként.

4-4 **Szähl József.**

Házeladás.

A sztapári úton levő 19. számú házam — szemben a megyei székházzal — szabad kézből eladó.

Feltételek alulirotnál Pécselt, esetleg Esztergamy Károly urnál Zomborban megtudhatók.

Kovácsfi Kálmán,

bir. főmérnök.

3-1

5915. sz.

kig. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Szilbás-Paraga községeiben a halálozás folytán megüresült körorvosi állásra, mely 400 frt fizetés, s 40 kr látogatási díjjal van összekötve, ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat **folyó évi október hó 18-áig** hozzám nyújtsák be.

Palánkán, 1891. évi szeptember hó 17-én.

CSUPOR GYULA,

főszolgabíró.

3-1

Pályázat.

A dautovai róm. kath. népiskolánál az egyik tanítói állomás megüresedvén, erre **f. évi október hó 31-ig** pályázat hirdettetik.

Az állomás össze van kötve: a község pénztárából előleges negyedévi részletekben fizetendő 375 frt évi készpénz fizetés; 25 frt az ismétlő iskola ellátásáért — tehát összesen 400 frt; és külön álló szabad lakás, mely áll: 2 szoba, konyha, éléskamra, egy istállóból és 430 □ öles házhoz osztott kertből.

Pályázhatnak férfi tanítók — a kántori teendőken jártasak előnyben részesülnek. A megválasztott megerősítettése után azonnal köteles állását elfoglalni. A pályázók szabályszerűen felszerelt kérvényüket a dautovai róm. kath. iskolaszékre címezve ft. Schröder György ker. esperes urhoz Gákovára küldjék.

Dobozy János,

iskolaszéki elnök.

3-1

Pályázati hirdetmény.

Tiszaföldvár községében elmozdítás folytán egy gyalog rendőri állás üresedésbe jövén, annak betöltésére pályázat hirdettetik.

Felhívattak tehát mindazok, kik ezen évi 200 frttal javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényüket 1891. október 11-ig alulirotnál előljárásságnál nyújtsák be.

Tiszaföldvár, 1891. szeptember 28-án.

Lovász István,

jegyző.

3-2

4367. szám.

kig. 1891.

Pályázati hirdetmény.

Ó-Sztapár községében üresedésbe jött és évi 400 frt fizetéssel összekötött községi végrehajtói állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Pályázók a községi szervezési szabályrendelet 7. §-a értelmében a 6/1887. számú megyei szabályrendelet 9. §-ában előirt kellekeket igazolni tartoznak.

A pályázati kérvények **folyó évi november hó 15-ig** bezárólag ezen szolgabírósnál benyújtandók.

Apatinban, 1891. szeptember 23-án.

RIBICZEY BÉLA,

főszolgabíró.

3-2

9046. szám.

kig. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye zentai járáshoz tartozó Ada községében 600 frt évi fizetéssel javadalmazott adóügyi aljegyzői állás ideiglenesen megüresülvén — annak ideiglenes s helyettesítés útján leendő betöltésére pályázat hirdettetik, felhívattak a pályázni szándékozókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **f. évi október hó 15-ig** alulirt főszolgabírósnál nyújtsák be.

Zentán, 1891. szeptember 27-én.

MATKOVITS LAJOS,

főszolgabíró.

2-2

Pályázat.

A karavukovai községi iskolánál halálozás folytán üresedésbe jött tanítói állásra ezennel pályázat nyitattik. Javadalom: 1. 400 frt készpénz, 2. 50 frt lakbér, 3. 30 frt kerti átalány.

A folyamodók a helybeli iskolaszékre címezve, **f. évi október 20-ig** terjesszék be kérvényüket.

Turnovszky Rudolf,

iskolaszéki vál. elnök.

49. szám.

Pivnicai önszegélyző s előlegező egyesület

1891.

elnöksége.

Hirdetmény.

Alulirotnál pivnicai önszegélyző s előlegező egyesület igazgatósága közhírré teszi, miszerint alapszabályai 64., 65., 66. §-ai értelmében az 1885. évben kezdetét vett s 1890. évi december hó 31-én befejezett önszegélyző-egyesület 6 éves működése után végeleges felszámolás alá vétetett.

Felhívja ennél fogva a nevezett önszegélyző s előlegező egyesület igazgatósága mindazon hitelezőket, kik a lejárt egyesület irányában netáni követelésekkel bírnak, hogy igényeiket alulirotnál igazgatóságnál jelen hirdetménynek harmadszori közzétételétől számított 6 hó alatt érvényesítsék.

Kelt Pivnicán, 1891. évi január 1-én.

A pivnicai önszegélyző s előlegező egyesület igazgatósága:

MOHÁCSI,

elnök.

3-3

Budapesti Hírlap

Mindenki, a ki alkalmazást keres vagy alkalmazást adhat, a „BUDAPESTI HIRLAP” apró-hirdetéseit által nélkülözheti a közvetítőket.

Régi dolog, hogy a közvetítés sok pénzbe kerül és a viszonyokat egyáltalán tekintve, gyakran fordul elő, hogy a költséges közvetítés dacára sem az alkalmazást kereső nem jut könnyen helyhez, sem az alkalmazást adó nem kap könnyen megbízható embereket. Oka ennek főleg az, hogy a munkaadó és munkakereső, a vevő és az eladó nem érintkeznek közvetlenül. A közvetlen érintkezésre pedig ma nap alig van hatékony eszköz, mint egy elterjedt lapban való hirdetés. A „Budapesti Hírlap” apró-hirdetési rovata pedig naponta legkevesebb 90,000 ember által olvastatik. (A lap naponta 30,000 példányban jelenik meg; legkevesebb három olvasót lehet számitani egy-egy lapra.) Kereskedő, aki könyvet, iratát, iratokat, tárgyakat keres, vagy viszont azok, akik hasonló alkalmazást keresnek, a gazda, aki kasznárt, ipóst, vagy gazdasági szakembert keres és viszont akik ajánlkoznak, a háziaszony, aki szakácsnét, szobalányt, dajkát, eszedelányt keres és hasonlóan szolgálok, akik helyet keresnek; birtokeladás, üzleteladás, birtokbérlet, ház eladás, házvétel, nevelő, nevelőnői, házvezetőnői, gazdasszonyi és egyéb pályázat, lakás kiadás és lakás bérbevétel hirdetések, szóval az életünkéget minden fázisában könnyen és olcsó pénzen a

„Budapesti Hírlap” apró-hirdetéseit

által élt lehet elérni.

6-3

Családi jelentésekre,

különösen

eljegyzési hírekre, hymen hírekre,

esküvőre való meghívásokra, születési jelentésekre,

névnap gratulációkra, gyászjelentésekre

és minden efféle

közleményekre

a „Budapesti Hírlap” apró-hirdetési

rovata kiválóan alkalmas.

A hirdetési díjak igen olcsók. Mindannyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik, egy-egy szó két krajcárba kerül, vastagabb betűvel négy krajcár. Címzett elárolt hirdetéseknek meg egy-egy hirdetés után 30 kr kintstári bélyegilleték külön jár. Ha a cím nincsen kitéve, hanem a hirdetés úgy szól, hogy „Cím a kiadóhivatalban megadható”, akkor bélyegilleték nem kell fizetni. A kiadóhivatal ilyen esetben minden díj nélkül megmondja a kérdezősködőknek az illető címét, sőt vidékre díjtalanul levelez is, ha a kérdezősködő a postabélyegyet beküldi. Helyben a hirdetések a kiadóhivatalban vétetnek föl készpénzen, vidékről a pénz legalkalmasabban postautalványon lehet küldeni. A „Budapesti Hírlap” előfizetési ára **negyed évre 3 frt 50 kr, egy hónapra 1 frt 20 kr.** A cím egyszerűen: „Budapesti Hírlap Kalap-utca 16.”

7398. szám.

kig. 1891.

Pályázati hirdetmény.

Kupuszina községében megüresült és évi 125 frt készpénz fizetéssel javadalmazott végrehajtói állásra ezennel pályázat hirdettetik.

A kifogástalan előéletű, valamint a megbízhatóságot és a magyar nyelven szóban és írásban való bírást igazoló okmányokkal felszerelt kérvények **f. é. november hó 1-éig** bezárólag ezen szolgabírósnál nyújtandók be.

Apatinban, 1891. szeptember 27-én.

RIBICZEY BÉLA,

főszolgabíró.

3-2